

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15621.

Št. 276

Ljubljana, torek, dne 24. novembra 1931

Leto II.

Louis Loucheur †

Pariz, 23. novembra. r. Francoski industrijalec in politik Louis Loucheur, ki ga je zadela v soboto kap, je včeraj preminul. Družini so izrekli svoje sožalje predsednik republike Doumer, predsednik senata in poslanske zbornice, zunanji minister Briand in mnoge druge visoke osebe iz francoskih političnih krogov.

Lou. Loucheur se je rodil 12. avgusta 1872 v Roubaix-u. Po poklicu je bil inženier in je kot tak bil v prvih letih svojega delovanja več let nameščen pri družbi francoskih severnih železnic. Pozneje pa je izstopil iz službe in postal samostojen podjetnik. Gradil je železnice, kanale in druge naprave te vrste. Njegovo podjetje je zgradilo tudi en del murmanske železnice. Ob času izbruha svetovne vojne je bil pokojnik gospodar in voditelj enega izmed važnih velepodjetij tedanje Francije.

Ko je prišla svetovna vojna, je bil Loucheur mobiliziran in je služil nekaj časa kot artilerijski rezervni oficir. Kmalu pa je zapustil bojišče, ker je bil določen za mesto organizatorja in voditelja novega važnega ministrstva, ki je bilo ustanovljeno v Franciji ob času vojne, ministrstvo za municijo. Pozneje je bil Loucheur tudi imenovan za municijskega ministra.

Po vojni je postal minister za obnovo razdejanih krajev. Poslanec pa je postal šele l. 1919., ko je bil izvoljen na nacionalni listi v Depu (severna Francija). L. 1920. je s Clemenceaum vred odstopil, a je postal v l. 1921. v Briandovem kabinetu zopet minister za razdejane kraje. Na tem mestu je ostal do l. 1922., ko je Briandova vlada odstopila. V naslednjih letih je bil še dvakrat minister in sicer v Poincaréjevi vladi (1924) trgovinski minister in v Briandovi vladi, ki je sledila l. 1925, finančni minister. Tedaj je bila Loucheurju poverjena naloga, da sestavi načrt za rešitev finančne krize, ki je zelo resno ogrožala v oni dobi francosko valuto. Njegovega sanacijskega načrta pa parlament ni odobril, tako da je še istega leta odstopil.

Po tem neuspehu je bil Loucheur član še štirih vlad, in sicer je bil v treh minister za javna dela, v zadnji — Steegovi — pa trgovinski minister (od 13. decembra 1930 do 22. januarja 1931).

Pokojni Loucheur je bil eden izmed največjih industrijalcev sodobne Francije. Vojna mu je prinesla silne dobičke in njegovi politični nasprotniki so to dejstvo spretno izrabljali proti njemu.

Važna pooblastila finančnemu ministru

Beograd, 23. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog finančnega ministra in po zaslišanju notranjega ministra predpisal in objavil zakon o izpremembi čl. 15 zakonskega predloga o splošni carinski tarifi.

Čl. 1. Člen 15 zakonskega predloga o splošni carinski tarifi se izpremeni in se glasi:

Finančni minister se pooblašča, da sme po potrebi s soglasjem predsednika ministrskega sveta povišati, znižati ali ukiniti uvozne ali izvozne carine za posamezne predmete, vendar mora to takoj predložiti narodnemu predstavništvu v naknadno odobritev, če takrat zaseda, drugače pa v roku 15 dni po sklicanju rednega zasedanja.

Čl. 2. Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglaša v »Službenih novinah«.

Zaključek dela glavnega volilnega odbora

Beograd, 23. novembra. l. Danes predpoldne se je sestal glavni volilni odbor na plenarni seji, na kateri so se pretresala poročila posameznih sekcij o rezultatu volitev. Glavni volilni odbor je potrdil posamezne izvoljene kandidate in jim izdal polnomočne. Seja bo trajala še jutri in po vsej verjetnosti bo do večera delo končano. Nato bo volilni odbor izdal imenik poslancev v »Službenih novinah«.

Povratek romunskega kralja v Bukarešto

Bukarešta, 23. novembra. AA. Rador poroča: Romunski kralj Karel bo danes prispel v Bukarešto. Nastanil se bo v svojem zimskem dvorcu.

Nova resolucija Društva narodov

Zasedanje sveta Društva narodov se zaključi jutri ali v četrtek — Komisija DN za Mandžurijo bo sestavljena iz treh članov — Japonci zahtevajo, naj se preiskava raztegne na vso Kitajsko — Tokijska vlada nima namena ustanoviti neodvisno Mandžurijo

Pariz, 23. novembra. AA. Na današnji seji Sveta DN je predsednik Briand naznanil svoje tovariše z vsebino razgovorov, ki jih je imel včeraj, v nedeljo.

Za njim sta govorila gg. Simon in Drummond.

Današnja tajna seja je bila v glavnem posvečena proučevanju besedila resolucije, sestavljene po tajništvu s sodelovanjem glavnih delegacij. Besedilo še ni dodelano, vendar ga je snoči predsednik Briand v glavnih obrisih še sporočil gg. Jošizavi in Sseju.

G. Briand ni hotel pustiti resoluciji zadostno prožnost, zlasti v točki, ki se tiče anketne komisije, tako da bi na resolucijo lahko pristali i Kitajsko i Japonsko.

Jošizava pričakuje nadaljnjih instrukcij iz Tokija, ki utegnejo priti še danes.

Največja težkoča bo po vsej priliki v tem, ker Kitajsko zahteva, da Japonci začno izpraznjevati zasedeno ozemlje ob istem času, ko bo začela anketna komisija svoje delo. Japonska delegacija o tej stvari ne mara dati formalnih zagotovil in vztraja na svojem stališču, da je izpraznitev odvisna od tega, ali bo Kitajsko dala jamstva za varnost.

Jošizava je naglasil, da je tokijska vlada prvotno odklonila pristanek na to, da se pošlje v Mandžurijo anketna komisija, češ da se položaj v Mandžuriji tiče samo Japonske in da bi vsako vmešavanje kitajsko-japonske odnose samo kompliciralo.

Osnutek resolucije vsebuje v bistvu dva dela. Prvi popisuje izvor kitajsko-japonskega spora, navaja kitajski priziv na Društvo narodov na podlagi čl. 11 pakta in glavne dele resolucije z dne 30. sep-

tembra glede vojaške izpraznitve zasedenega ozemlja in obnove varnosti v Mandžuriji.

V drugem delu ugotavlja resolucija pomankljivost točnih informacij o vzrokih spora in predlaga ustanovitev študijske komisije treh članov.

Po vsej verjetnosti se bo med avtorji resolucije in zastopniki neposredno prizadetih držav razvila dolga diskusija.

Imenovanje Wellingtona za kitajskega zunanjega ministra je bilo v diplomatskih krogih sprejeto z zadoščenjem, ker je spravljal nastop tega odličnega državnika, ko je bil šef kitajske delegacije na zasedanju DN v Ženevi, še vsem v živem spominu.

Pariz, 23. novembra. AA. »Matin« trdi, da je japonski delegat v Svetu DN Jošizava izročil snoči predsedniku Sveta Briandu pismo z japonskimi predlogi glede anketne komisije, ki naj pojde v Mandžurijo. Po japonskem mnenju bi morala ta komisija iti ne samo v Mandžurijo, nego tudi v samo Kitajsko. Ta komisija po japonski sodbi ne bi imela pravice mešati se v odnose med Japonci in Kitajci in tudi ne nadziranja gibanja kitajskih ali japonskih čet.

Tokio, 23. novembra. AA. Šidehara je dal zastopniku »Associated Press« izjavo, v kateri naglašja, da Japonska še vedno računa na miroljubno ureditev mandžurskega spora. Zunanji minister je demantiral, da bi Japonska imela namero postaviti v Mandžuriji posebno vlado.

Pariz, 23. novembra. AA. Predsednik Briand priredi jutri kosilo na čast svojim tovarišem članom DN.

Konec zasedanja Sveta DN se pričakuje v sredo zvečer ali pa v četrtek dopoldne.

Nevarnost novih komplikacij

Pariz, 23. novembra. n. Svet DN je na snočni seji razpravljal o tem, kako naj se organizira preiskovalni odbor, ki odide v Mandžurijo. Do sedaj je bil dosežen sporazum v sledečih točkah: Rok za izpraznitev Mandžurije od japonskih čet se ne določi. Odbor se ne bo imenoval preiskovalni odbor, temveč »komisija za proučevanje«. Njeova kompetenca pa s tem ne bo omejena. Komisija se bo najprej podala v Nanking. Na željo Japonske, naj pride v komisijo po en član Francije, Anglije in Amerike. Ker pa Amerika ni član DN, bo sodeloval ameriški delegat samo kot opazujoč državljani USA. Komisijo bodo spremljali predstavitelji japonske in kitajske vlade kakor tudi številni pravni in gospodarski strokovnjaki. Delo komisije bo trajalo 3 do 4 mesece.

V krogih DN vlada vznemirjenje radi vesti, da se namerava na Japonskem ustvariti nova vlada narodne unije pod predsedništvom generala Ugaki, ki je znan vsled svojih zvez z imperijalističnim krilom v parlamentu. Z druge strani pa prihajajo vesti, da maršal Čangkašek zbira močne vojske sile, s katerimi hoče podvzeti protiofenzivo na Mukden. Seveda bo vsled tega prišlo do novih komplikacij, kar se tudi Japonska s svoje strani pripravlja.

Mandžurska republika

Mukden, 23. novembra. n. Za danes se pričakuje proglasitev mandžurske republike, ki bi obsegala province Mukden, Kirin in Kajlungkiang.

Dalekosežnost nemške akcije glede reparacij

Predlogi berlinske vlade bodo spravili na dnevni red celotno vprašanje medzavezniskih dolgov — Amerika glavna interesentinja namesto Francije — Verjetnost novega moratorija za Nemčijo

London, 23. novembra. n. Tukajšnji politični in finančni krogi smatrajo, da je z nemškim memorandumom, s katerim Nemčija od banke za mednarodna izplačila v Baselu zahteva na temelju Youngovega načrta sklicanje finančnega odbora strokovnjakov, da prouči plačilno zmoglost Nemčije, ponovno odprto tudi reparacijsko vprašanje in s tem tudi vsa druga mednarodna vprašanja finančnega značaja, kakor medzavezniski vojni dolgi i. dr. Francoska vlada je pristala na to, da Nemčija zahteva sklicanje tega odbora, in ni izključeno, da bo tudi glede ostalih vprašanj prišlo med Nemčijo in Francijo do sporazuma.

Pri proučevanju reparacijskega problema se bo upošteval Youngov načrt in se torej vprašanje plačevanja brezpogojnih reparacij ne bo jemalo v diskusijo. Nemčija bo torej dobila nov moratorij za pogojne reparacijske anuitete, ki predstavljajo dve tretjini njenih reparacijskih plačil. Na drugi strani pa bo Nemčija zahtevala večje olajšave tudi za svoja trgovska plačila, t. j. za privatna kratkoročna posojila, katera so inozemske banke dajale nemškim bankam, industrijam in občinam.

Posvetovalni odbor banke za mednarodna plačila v Baselu pa ne bo reševal tega vprašanja, temveč bo odbor predstavitev nemških bank, ki zastopajo nemške dolžnike, pozval predstavitelje upniških bank v inozemstvu, naj začno pogajanja za ponovno podaljšanje imenovanih kratkoročnih posojil in za eventualno zmanjšanje istih. Tako se bo torej o obeh vprašanjih razpravljalo na dveh konferencah.

Od prvega vprašanja odpade iz diskusije ravno oni del, ki najbolj interesira francosko javnost, to so brezpogojne reparacije, ki jih mora Nemčija izvršiti in ki predstavljajo povračilo faktične škode, povzročene od nemške vojske v vojni na teritoriju zaveznikov. Na ta način Francija ne bo več glavna interesentinja pri vprašanju

nemških dolgov. Na njeno mesto pride Amerika, ker pogojne reparacije v stvari krijejo medzavezniske dolgeve napram Ameriki. Razen tega je Amerika najbolj zainteresirana pri nemških kratkoročnih dolgovih trgovskega značaja. Ameriškim krogom je dobro znano, da bi Anglija z veseljem pozdravila popolno brisanje medzavezniskih vojnih dolgov in delno zmanjšanje nemških reparacij. Ravno tako bi iz

ojačene plačilne zmoglosti Nemčije sledili tudi drugi važni zaključki, v prvi vrsti proučevanje sedanjega carinskega sistema. Ako bi se omejil uvoz, bi imela Nemčija od tega največjo škodo. Čeprav Youngov načrt obvezuje Nemčijo, da obdrži zlato paritetno marke, bi morala Nemčija, če ostane v veljavi sedanji carinski sistem omejitve, teta marke, ki morala Nemčija, če ostane plačilno zmoglost.

Obnovitev poljsko-ruskih pogajanj

Sovjetska vlada pristala na poljske spreminjevalne predloge glede pakta o nenapadanju

Pariz, 23. novembra. AA. Moskovska agencija Tas poroča: Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov je sprejel poljskega veleposlanika Pateka. Poljski veleposlanik je pri tej priliki ponovil željo poljske vlade, naj bi se med Poljsko in Sovjetsko Rusijo vršila pogajanja za pakt o nenapadanju.

Sovjetska Rusija je pripravljena obnoviti

ta pogajanja na podlagi načrta o tem paktu, ki je bil sestavljen leta 1926. Pogajanja bodo v najkrajšem času.

Varšava, 3. novembra. AA. V kratkem se bodo nadaljevala poljsko-ruska pogajanja za sklenitev pakta o nenapadanju. Litvinov je namreč pristal na izpremembo sovjetskega predloga iz leta 1926, ki jih je predlagala Poljska.

Zbořovanje Heimwehra na Dunaju

Starhemberg zahteva in napoveduje revolucionaren preobrat v Avstriji

Dunaj, 23. novembra. n. Snoči je bila tukaj skupščina Heimwehra, na kateri je govoril knez Starhemberg. Ta je med drugim poudarjal, da je Heimwehr izgubil vsako zaupanje do današnjih voditeljev Avstrije in da je zato sklenil, da sam ustvari nov položaj. Heimwehr stoji na stališču, da se sedanji sistem mora spremeniti na revolucionaren način. On razume dogodke od 13. septembra, ko so se stajerski tovariši odločili za akcijo, in se samo čudi, kako se more temu nasprotovati. On ne vidi razlike med nezadovoljnimi v letu 1931. in med onimi v letu 1918. Radi tega misli, da je

dolžnost vsakega člana Heimwehra biti pripravljen, ker bo v najkrajšem času vsakdo od njih pozvan, da izvrši svojo dolžnost.

Nadalje se je Starhemberg dotaknil tudi pokreta nacionalnih socialistov in pripomnil, da je Heimwehr v prvi vrsti avstrijska patrijotična organizacija, ki se kot taka ne more popolnoma skladati s Hitlerjevci. Dolžnost slednjih je, da se ozirajo na težke razmere v Avstriji in v Nemčiji in da delajo na to, da se država najprej na znotraj uredi, o ostalem pa bo odločevala usoda.

Napredovanje hitlerjevcev

V zunanji politiki zahtevajo hitlerjevci naravnost nemogoče stvari, v notranji politiki se postavljajo z zahtevami, ki druga drugo izključuje, kljub tej programatični nesolidnosti pa stalno raste pri vseh volitvah armada narodnih socializmov, in zadnje hessenske volitve so že dokazale, da je v Nemčiji najmočnejša stranka ona narodnih socializmov, ki jo vodi Avstrijec Hitler. Skoraj bi mogel kdo vzkliti, kako je mogoče, da dobi tako moč v Nemčiji, ki velja kot dežela treznega razuma, stranka, ki ima najbolj meglen in mestoma že čisto konfuzen program. In vendar je baš v tej navidezni nelogičnosti tudi del rešitve uganke.

Svetovna vojna se je končala za Nemce z razočaranjem, ki ga je komaj mogoče dometi. Povojna doba je to razočaranje še povečala in Nemčija živi danes v takšni stiski, kakor ni mogel misliti niti najbolj črn pesimist. Inflacija je pobrala srednjemu sloju denar, brezposelnost tišči proletarijat, sedanja prezadolženost s svojimi že skoraj rednimi bančnimi polomi postavlja ves položaj na ostrino noža. In ni nikjer videti nobene prave rešitve. Kajti tudi najlepše besede o štedljivosti ne morejo prepričati tistega, ki je skoraj brez vsega. Propaganda potrebnega sporazuma s Francijo ne zaleže pri nih, ki so se vse življenje učili, da treba zapadnega nemškega soseda smatrati za zakletga sovražnika Nemčije. Še manj pa morejo ogreti priprostega moža leki, ki morejo učinkovati šele čez leta. Ljudje zahtevajo takojšnje rešitve in tako objublja Hitler.

Če ovira nemško pot navzgor mirovna pogodba, potem pač treba, to vreči in Hitler bo seveda to tudi storil, vsaj kriči tako na ves glas. Kako bo to Hitler storil, tega seveda ne more povedati, ali ljudi to tudi ne zanima, kajti glavno je, da bo to storil. Če tišči Nemčijo brezposelnost, ve tudi v tem pogledu Hitler takojšen lek. Država mora izdati denar, ker vsaka država ima vendar pravico, da izdaja denar, in za ta papirnati denar, ali točneje na ta nakazila, more vsakdo zidati, kar je potrebno. Kanalizacije, vodne zgradbe, ceste in fabrike, vse je mogoče zgraditi s temi nakazili brez vsakega kritja, kajti vsaka takšna stavba bo zgrajena predstavljal to vrednost, kar je veljala. Tako bo brezposelnost odpravljena, Nemčiji pa se za vse te investicije ne bo treba nikjer zadolžiti. Hitlerjev finančni načrt z boni brez kritja sicer popolnoma šepa, ali tudi to ne briga tistih, ki trpe vsled brezposelnosti.

Pa s še bolj radikalnimi sredstvi ve Hitler rešitev za Nemčijo. Vsa velika podjetja, vse banke in fabrike morajo postati državna last, ker samo vsled njih gonje po dobičku je zašla Nemčija v sedanje težave. In sedaj si mislite vse one, ki so izgubili vsled inflacije denar, vse one stotisoče, ki so vsled bančnih spekulacij in defraudacij prišli ob svoje prihranke, s kakšnim navdušenjem poslušajo narodne socialiste, kadar z najbolj krepkimi izrazi udrihajo po bankah, židih in borznih spekulantih. Govore jim naravnost iz srca in zato je Hitler njih up in zato hočejo, da vsi njegovi razlogi veljajo. To tem bolj, ker zna Hitler svoje ljudi prijeti še z drugimi lepimi predlogi. Tako je Hitler proti vsem neposrednim davkom, vsled katerih je drag sladkor in draga kava, mesto neposrednih davkov pa naj plačajo državne izdatke veliki kapitalisti. Čisto v duhu mafomesčanske ideologije pa je tudi, če pravi Hitler, da je za zasebno lastnino, toda le za tisto, ki je na pošten način in z delom pridobljena. Kar je kdo podedoval od svojih staršev, ki so si premoženje pošteno pridobili, naj le tudi ohrani. Ob premoženje naj pridejo pa vojni in povojni dobičkarji, razni spekulanti in verižniki.

Poln notranjih nasprotij je program nemških narodnih socializmov, a to jim niti najmanj ne škodi. Kajti Hitler je znal doseči to, da se nemški mali človek že isto vti z njim in zato naravnost hoče, da ima Hitler prav in zato je čisto vseeno, če resni politiki dokažejo še toliko nepravilnosti in neskladnosti na Hitlerjevem programu. Ti razlogi uvidnih politikov pa tem manj zaležejo, ker je bil nemški narod tako razočaran, da sploh več starim strankam ne veruje. Bil je za nemške nacionalce, a niso mu znali pomagati. Vladovali so socialni demokrati, a gospodarski položaj Nemčije je bil vedno težji. In tudi komunistom ni verjeti, ko pa vedo Nemci, da v Rusiji komunistični program ni pomagal.

A Hitler je nov človek, ki še ni razočaral.

Organizacija protekcionističnega režima v Angliji

Zaščitne carine se uvedejo skoro za vse industrijske izdelke in za nekatere poljske pridelke

London, 23. novembra. AA. V trgovinskem ministertvu sestavljajo novo uredbo o carinah proti prekomernemu uvozu. Uredba bo razglašena po vsej priliki v sredo. Prva lista blaga, na katero je bila uvedena povišana carina (po višek znaša do 50%) je bila razmeroma majhna. Obsegala je le tiste industrijske izdelke, ki so jih v zadnjih tednih uvažali v prekomernih količinah. Mnogo težje je vprašanje, kako povišati carine na druge industrijske izdelke. To vprašanje proučujejo v trgovinskem ministertvu že delj časa. Po poročilu listov bodo zaščitne carine razširjene na prav velik krog industrijskih izdelkov sploh.

Vlada se medtem intenzivno peča s položajem poljedelstva.

Vlada si zaenkrat še ni na jasnem, kakšna naj bo njena poljedelska politika. Na dnevnem redu današnje seje bo osnutek za pomoč poljedelstvu, ki ga bo predložil poljedelski minister sir John Gilmour. Poljedelski minister je mnenja, da je treba zaščititi žito, ječmen in domači poljedelski trg pred uvozom luksuznih poljedelskih pridelkov iz inozemstva.

London, 23. novembra. AA. Ministrski predsednik MacDonald je obljubil, da bo jutri sprejel deputacijo parlamentarnega poljedelskega odbora konservativne stranke. Deputacija zastopa najrazličnejše interese poljedelstva.

Kriza v naši industriji za predelavo mesa

Skrajno kvarne posledice novega deviznega režima v Avstriji in novih carin na Češkoslovaškem

Beograd, 23. novembra. AA. Zveza industrijev za predelavanje mesa je imela 19. in 20. t. m. v prostorih Industrijskega doma svojo glavno skupščino, ki ji je predsedoval g. Klefisz iz Jagodine. Skupščina so se udeležili tudi zastopniki vseh zainteresiranih ministrstev.

Tajnik Zveze g. Petrik je v zelo obširnem referatu opisal krizo industrije za predelavo mesa, ki je postala v zadnjem času toliko večja, ker se mora ta industrija vrhu vsega boriti še z nepremagljivimi težkočami pri izvozu v Avstrijo in Češkoslovaško. Zaradi deviznih odredb, ki jih je izdala Avstrija, in zaradi katerih industrija ne more priti do denarja, ki ga ima dobiti za izvozno blago, dalje ker je Avstrija uvedla prepoved uvoza svežega mesa brez poprejšnjega uvoznega dovoljenja, kar velja tudi za živo živino, je takorekoč ves izvoz našega svežega mesa na to važno tržišče prestal.

Te odredbe ne samo onemogočajo izvoz, nego so tudi v nasprotju s obstoječo trgovinsko pogodbo, sklenjeno s to državo, ker ta pogodba jamči tej industriji določen kontingent za izvoz svežega mesa.

Prav tako onemogoča v zadnjem času

Češkoslovaška z uvedbo luksuznega davka in svojo uvozno carino uvoz salame, pri čemer naglašajo, da ima ta odredba čisto prohibitivni značaj.

Zaradi tako nastalega težkega položaja, v katerega je zašla industrija za predelavo mesa, je postalo neobhodno potrebno, da se zahteva nujna podpora merodajnih krogov, da se čim prej odpravijo sedanje težkoče, ker grozi drugače nevarnost, da vsa podjetja te industrijske panoge ustavijo delo, kar bi pomenilo veliko nevarnost za to industrijo, saj se zdaj nahaja ravno sredi izvozne sezone.

Zveza je na skupščini iznesla tudi vse druge upravičene zahteve te industrije, ki se že več let nahaja v hudi krizi. Te zahteve se v glavnem nanašajo na znižanje železniških in poštinskih tarif, dalje na ureditev vprašanja samoupravnih dajatev, na vprašanje reje svinjskih pasem s intenzivno podporo kmetijskega ministertva in na vprašanje ureditve klanja in izvažanja mesa po nepoklicanih osebah.

Obenem zveza prosi pristojne faktorije, naj bi pri sklepanju novih trgovinskih pogodb (Nemčija, Italija) upoštevali tudi vse potrebe te industrije.

Obupna smrt starovpokojujencev s 6 Din mesečne pokojnine

Tegobe rudarjev in kmetov v litijskem srezu, o katerih je bil obveščen narodni poslanec Milan Mravlje

Loke, 22. novembra.

Danes ob 10. je imel shod na Lokah v gostilni g. Ašiča narodni poslanec Milan Mravlje. Shod je otvoril Prosenc Ivan, pozdravil je zborovalce, ki so se ga v tako velikem številu udeležili in dal besedo g. Mravlju. Uvodoma se je g. poslanec zahvalil za poverjeno mu zaupanje pri volitvah ter izjavil, da si šteje v dolžnost, da poseti vse kraje v Litijskem srezu, da spozna vse težnje in želje prebivalstva, v kolikor mu še niso znane. Litijski srez je deloma docela industrijski, deloma pa kmetijski. Interesi delavca so povezani z interesi našega kmeta in narobe. To je jako dobro, če se to prav pojmuje, je pa to tudi lahko zlo. Večina industrijskega delavstva prihaja iz kmetov. Ob krizi pa je kmetijski delavec za nižjo ceno podjelniku na ponudbo, zato je treba to vprašanje rešiti tako, da bo delavec dovolj zaslužil, kmet pa da bo za primerno ceno mogel svoje pridelke unovčiti.

V prav posebno zadoščenje mi je, je rekel g. poslanec, da je zmagalo zdravo načelo, da so tudi delavci pokazali, da se zavedajo svoje dolžnosti do države ter so šli na volišče, da imajo tudi oni s pomočjo svojih poslancev besedo pri ureditvi in izboljšanju socialnih priključkov. Ta teden je bila deputacija zastopnikov bratovske skladnice in poslanca Mohoriča pri banu. Razložila mu je obupno stanje upokojujnih rudarjev, ter ga zaprosila, da tudi on po svojih močeh pomaga zlasti sanirati bratovsko skladnico, ki je pasivna. Gospod ban je obljubil svojo pomoč. Ako pa se zavod z banovinsko pomočjo le ne bo mogel sanirati, bomo pač morali zlasti mi poslanci, ki smo izvoljeni v industrijskih krogih, ukreniti potrebno v Beogradu, da se ta važna zavarovalna institucija podre, da bo mogla ustrezati svojem namenu.

Da je ta zavod postal pasiven, je iskati vzroka tudi v dejstvu, da so se v zadnjih letih povečale dajatve za pokojnine. Mi smo prizadeti, ker se pri nas industrija razvija, mora se pa obenem preskrbeti tudi za delavca, da bo imel za preživljanje, če se njegove moči izčrpajo. Mi bomo budno pazili, da ne pride do nikakega poloma, ki bi mogel našega že izčrpanega malega človeka uničiti. Tovarne naj se ne zapirajo, ampak naj se obratuje tudi takrat, kadar ne dajejo podjetniku onega dobička, katerega je že navajen. Tudi našemu kmetovalcu gre jako slabo, tudi temu treba pomagati, to se bo dalo napraviti sedaj mnogo lažje, ker ni in ne bo starih političnih in strankarskih prepričkov, ampak naloga nove skupščine bo, dvigniti gospodarsko stanje naše države. V Kresnicah so mi potožili, da jim Sava uničuje rodovitno zemljo, da je v teku

In zato napredujejo narodni socialisti in zato ne bodo preje nazadovani, dokler ne bodo imeli prilike, da tudi oni razočarajo nemški narod. To bodo tudi dosegli in samo želeli je, da bodo brez katastrofe premagali krizo, ko se bo Nemčija po polonu hitlerjevcev v resnici zbudila.

plačo z Din 20.

Govorili so še Mohar Anton, Ivnik Franc, Bleiweis Franc, župan Cencelj in drugi ter iznašali, kakšna bremena jih tišče k tlom. Gospod poslanec je vse važne stvari zabeležil. Končno je prošil g. Prosenc I., da bi se zavzel g. poslanec tudi za revne šolske otroke, ki pozimi ne bodo mogli v šolo, ako se jih ne oskrbi s primerno obleko in obutvijo.

Pravice banov glede določanja cen kruha

Beograd, 23. novembra. AA. Minister za trgovino in industrijo je na osnovi določb § 10. zakona o prodaji pšenice v državi predpisal spremembo in dopolnilne uredbe o cenah kruha z dne 23. septembra 1931.

Čl. 2. točka 1. uredbe o krušnih cenah v državi z dne 23. septembra 1931 se spremeni in se bo glasila:

Bani se pooblašajo, da v poedinah krajih odobrijo spremembe osnovnih krušnih cen, pri čemer naj se ozirajo na cene moke v trgovini na debelo v poedinah krajih ter režijske stroške za peko kruha. Na področju mesta Beograda predpiše spremembe minister za trgovino in industrijo.

Ta sprememba stopi v veljavo, čim se objavi v »Službenih novinah«.

Nova naredba o upraviteljih stečajnih mas

Beograd, 23. novembra. AA. Pravosodni minister je poslal vsem okrožnim, prvostopnim, sreskim in trgovskim sodiščem to-le naredbo:

K točki 2. naredbe o imenovanju odvetnikov za upravitelje stečajnih mas pride druga točka, ki pravi, da lahko sodišča izjemoma odstopijo od tega reda v primeru, kjer bi se radi oddaljenosti kraja, v katerem je otvoren konkurz, od sedeža sodišča, kjer bi moral biti postavljen upravitelj stečajne mase, povzročili veliki stroški ali bi se to izkazalo za neprikladno.

Spomenik maršalu Joffre-u

Pariz, 23. novembra. AA. V Rivesaltesu v Južni Franciji so odkrili spomenik maršala Joffra. Odkritju je prisostvovala ogromna množica, bili pa so prisotni tudi zastopniki najvišjih oblastev, diplomatskega zbora in vojaški ačaji Jugoslavije, Belgije, Anglije, Romunije, Italije, Portugalske, Grčije, Danske, Španske, Češkoslovaške in Poljske.

Sporazum z Madjarsko glede deviznega prometa

Budimpešta, 23. novembra. d. Pogajanja med madjarsko in jugoslovansko narodno banko zaradi deviznega kliranga med obema državama so se uspešno zaključila. Zato je madjarska narodna banka danes zopet začela z notiranjem beograjske devize in jugoslovanskega dinarja.

Nenaden padec angleškega funta

London, 23. novembra. AA. Angleški funt je davi nenadoma padel. Padec spravlja v zvezo s pesimizmom, s katerim angleški denarni trg pričakuje represalij tistih držav, katerih izvoz je prizadel povišek angleških carin.

Zakon o »Fondu B«

Beograd, 23. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog znanega, pravosodnega in finančnega ministra ter po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o konvenciji med švicarsko konfederacijo z ene strani in Veliko Britanijo, Francijo, Italijo, Romunijo, Češkoslovaško in kraljevino Jugoslavijo z druge strani glede ustanovitve posebnega fonda, imenovanega »Fond B« v Švici, sklenjenega in podpisanega v Bernu 21. avgusta 1931.

Prebivalstvo Rusije

Moskva, 23. novembra. r. Sovjetski statistični urad je objavil te dni podatke o prebivalstvu Sovjetske unije v zadnjih treh letih.

Po tabelah omenjenega urada je štela Sovjetska Rusija dne 1. januarja 1929. leta 154 milijonov 400.000 prebivalcev, 1. januarja leta 1930. že 157.700.000, in 1. januarja letošnjega leta 163 milijonov prebivalcev. Iz teh podatkov je razvidno, da je naraslo prebivalstvo Rusije v dvoletni dobi od 1. januarja 1929. do 1. januarja 1931 za 8.600.000 ali povprečno za 4 milijone 300 tisoč na leto. Ista statistika navaja v omenjenih treh dobah sledeča števila mestnega prebivalstva: 29.200.000, 30 milijonov 300 tisoč in 33 milijonov 200 tisoč, kar pomeni, da predstavlja meščanstvo nekaj več nego eno petino vsega prebivalstva Rusije.

Proces proti skupini zagrebških teroristov

Beograd, 23. novembra. l. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes predpoldne nadaljevala razprava proti skupini teroristov, med katerimi je glavni obtoženec dr. Dragutin Tot. Vseh obtožencev je 11. Vsi so obtoženi, da so pripravljali in izvršili dne 3. I. t. l. eksplozivni peklenjskega stroja v poslopuhanske uprave v Zagrebu in da so v noči med 30. in 31. januarjem t. l. postavili peklenjski stroj na okno prostorov društva »Mlada Jugoslavija«. Tudi ta bomba je eksplodirala. Nadalje jih obtožuje obtožnica, da so širili propagando, da je treba s terorističnimi dejanji doseči spremembo v državi in z atentati na posamezne osebe — državne predstavitelje, ter na objekte, ki služijo javnemu prometu in sploh javnim svrham, skušati doseči ta cilj. Končno jim obtožnica očita, da so pripravljali atentat na predsednika zagrebške občine in na kmetovalce, ki so se pripravljali za potovanje v Beograd, oz. Sumadijo. V obtožbi je tudi naglašeno, da je ta proces rezultat flegalnega dela Perčeca in njegove družbe, od katerih izvira tudi eksplozivni material. Po tem, ko je bila predčita obtožnica, je predsednik prekinil razpravo, ki se bo nadaljevala jutri predpoldne.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 23. novembra. d. V južnih Alpah pretežno oblačno, kesneje padavine; temperatura pa se bo le malo spremenila.

Odvisnost cen sploh, tudi cen dela in kapitala

Na zadnjem svojem predavanju o socialnih in ekonomskih osnovah družabne reforme je univerzitetni prof. dr. Gosar govoril tudi o plačah in obrestih kot cenah.

Plače in obresti so le cene

Medze in plače ter obresti, je izvajal predavatelj, so v resnici tudi le cene, ki nastajajo in se spreminjajo tako kot cene blaga vobče. Medza ali plača za nameščence je za podjetnika ravnotako trošek, kakor denar za surovine, orodje, stroje itd. Podjetnik ne sme izdati za delovne moči več kot je treba in jih mora najbolj smoteno zaposliti in uporabiti. Neopravičeno je zahtevati od modernega podjetnika, kakršen je danes, da bi plačeval svoje dejavnice in nameščence na primer po socialnih ali humanitarnih vidikah in ne po tržnih, to je gospodarskih razmerah, kakor ne more plačevati vsa druga produkcijska sredstva dražje nego je potrebno in posebe še dražje nego mu dopušča cena njegovih produktov, če hoče doseči še običajen minimalen dobiček. Kakor skuša podjetnik dobiti produkcijska sredstva poceni, tako skuša dobiti pod najbolj ugodnimi pogoji tudi delovno moč. In kakor skušajo podjetniki svoje produkte čim dražje prodati, tako skušajo delavci in nameščenci vseh vrst dobiti čim boljše mezdo ali plačo.

Razločka med delovno silo in produkcijskimi sredstvi ni

Razloček med delovno silo in drugimi produkcijskimi sredstvi sploh ni tako velik, kakor se zdi. Kajti v vseh produktih je vteleseno človeško delo in v cenah produktov je obsežena tudi že plača ali mezda za to delo. Nizke cene produktov pomenijo že slabo, nizko mezdo ali plačo za delo, ki je bilo za izdelavo in prodajo teh produktov potrebno.

Obresti so cene za izposojeni denar

Obresti so pa cena, katero ljudje plačujejo za izposojeni si denar. Le vloga kreditov se je v teku gospodarskega razvoja bistveno spremenila.

V prejšnjem naravnem gospodarstvu so si ljudje izposojevali denar za svoje neposredne potrebe in gospodarstvo, jemali so takozvani konzumni kredit. Ta izposojeni denar navidezno nič ne nese, je na prvi pogled neproduktiven.

Važna vloga pridobitnega kredita

Danes v denarnem gospodarstvu je pa kredit sila važen gospodarski pripomoček. Ljudje iščejo namreč danes kredit za svoja pridobitna gospodarstva, za svoja podjetja, trgovine itd. To ni več kredit za svoje potrebščine, temveč takozvani pridobitni kredit. Kajti, kdor ima denar ali kakor pravimo kapital, ima lahko vse, kar potrebuje v pridobitnem gospodarstvu za obrat in s tem za pridobivanje novih denarnih sredstev. Ta izposojeni denar ni mrtev, on nosi koristi, kakor zemljišče, hiša itd. Le da si tisti, ki ima kapital, lahko nabavi prav tisto pridobitno sredstvo, ki mu najbolj prija in od katerega si obeta največ dobička. V tem je prednost kapitala pred drugim imetjem. S tega vidika plačujejo ljudje obresti za izposojeni kapital, kakor plačujejo n. pr. najemnino ali kupnino za zemljišče itd. Le da je kapital bolj gibčen, se lažje seli od ene gospodarske panoge na drugo, si vobče lažje poišče najugodnejše odjemalce kot katerikoli drugo blago. Zato je obrestna mera najbolj pristna in najbolj čista konkurenčna cena.

Zanimiva je odvisnost med cenami blaga in med ceno kapitala, to je obrestne mere. Splošna podražitev blaga povzroči, da ljudje vse potrošijo in ne morejo nič prihraniti. Zato se tvori manj novega kapitala, ponudba tega je manjša in postane zato dražji, to se pravi obrestni se zvišajo. Če se pa cene blaga vobče znižajo, ljudje lahko več prihranijo, tvori se nov kapital, več ga je na razpolago in se zaradi tega poceni, to se pravi obrestna mera se zniža.

Vloga mehaničnih sil

Omeniti je pa treba tudi zvezo med obrestno mero in plačami ali mezdami. Zaradi tehničnega napredka se dajo namreč človeške delovne moči v veliki meri nadomestiti z mehaničnimi silami. Zaradi tega si producenti stavijo najprvo vprašanje, ali je v posameznem konkretnem primeru bolj ugodno uporabljati človeško delovno silo ali tehnično silo. To vprašanje mora producent premisliti ne le v začetku, ko začne z obratom, temveč tudi pozneje, ko se cena kapitala oziroma človeških delovnih moči znatno spremeni. Za nadomestitev človeških delovnih moči je namreč potreben ka-

pital. In končno gre le za to ali naj se pri produkciji porabi več kapitala ali več človeških delovnih sil. Odločitev zavisi od cene enega ali drugega. Če so človeške moči drage, jih skušajo producenti nadomestiti z mehaničnimi silami.

Pocenitev kapitala ne odvarja torej samo novih produkcijskih možnosti, temveč omogoča

tudi, da se človeške moči v večji meri nadomestijo z mehaničnimi.

Iz tega sledi, da zavisi vsehstransko med seboj ne samo cene najrazličnejšega blaga v običajnem pomenu besede, temveč obstoji ta odvisnost tudi med vsemi cenami vobče. To se pravi tudi med cenami dela in kapitala.

Ljubljanskemu prebivalstvu!

Beda je vedno ostrejša. Mnogo je vidne, še več pa skrite, a tem strašnejše bede. Sinovi naroda, dobri in zvesti državljani nimajo najskromnejših življenjskih potrebščin: lačni so starši, lačni, blede in bolehní so nedolžni otroci, matere morejo krič po kruhu tolažiti le s solzami. Sinovi so brez pošla, a mnogi očetje prinašajo mnogoštevilni rodbini komaj toliko zaslužka, kolikor je potrebno za eno osebo. Brez dobre obleke in čevljev gazijo po blatu, z bojaznijo gledajo mrazu nasproti. Temni in tesni stanovanjski prostori bi bili komaj primerni za prezimovanje živali — kako šele za bivanje človeka — brata.

Žalibog je med nami še vedno premalo smisla za dosledno in učinkovito dobrodelno pomoč bližnjemu.

Mnogim rodbinam v našem mestu, možem, ženam in otrokom preti to zimo glad.

Vemo, da trpi pod težko krizo, ki ne prizanaša nikomur, tudi ljubljansko prebivalstvo. Vendar pa je ogromna večina izmed nas najhujšega obvarovana. Mi ne vemo, kaj je glad in kaj je zima za onega, ki jo pričakuje brez obleke, kuriva in toplega stanovanja.

Čas gospodarskih in socialnih kriz, doba nemirnega političnega vrvenja, doba krize družabnega reda nujna zahteva poglobitev in razširitev socialnega duha, krščanske morale in etike.

Mestna občina ljubljanska stori, kar more storiti. Njena sredstva pa so omejena in krijejo le del potreb socialnega skrbstva. Razna karitativna društva sproti izerpavajo svoje dohodke, kateri morejo učinkovati le malenkostno.

Število tistih, ki so še v službah, je neprimerno večje od števila tistih, ki so izobčeni iz gospodarske zajednice. Verujemo, da bi se dalo poskrbeti vsem tem vsaj kruha, če bi jim priskočili na pomoč vsi tisti, ki so še v službah in ki imajo dohodek od samostojnih obrti in premoženja.

Vsi skupaj bi ustvarjali čudeže. Že en skromen odstotek odtrgan od naših mesečnih dohodkov in darovan za podpiranje gladujočih, bi nam najbrže omogočil, da bi obvarovali v našem mestu sleherno rodbino glada.

Pod vodstvom mestne občine ljubljanske in njenega župana se je po vzoru drugih mest, doma in tujini, osnovala posebna »pomozna akcija«, katere naj ostane trajna dobrodelna skupna ustanova dobrega ljubljanskega prebivalstva in vseh njegovih dobrodelnih organizacij. »Pomozna akcija« ima pričeti s svojim intenzivnim delovanjem vsako jesen, da blaži strahote zime in mraza.

»Pomozna akcija« hoče ohraniti in obvarovati samostojnost vsake dobrodelne organizacije. Ona naj bo samo izpopolnitev posameznikov, v njej naj bo združena avtoriteta vseh dobrih src občanov. »Pomozna akcija« naj s skup-

nim nastopom poglobi, razširi smisel za karitativno delo, vsepovsod, kjer tega smisla ni, ali je preslabo razvit. »Pomozna akcija« naj bo viden znak kulturne popolnosti socialnega čutenja ter krščanske morale ljubljanskega prebivalstva. »Pomozna akcija« naj združi vse, skrbi naj svojim dobrim srecem za socialni mir in red med nami.

Darujte to zimo vsaj en odstotek Vaših mesečnih dohodkov za gladojuče.

Karkoli morete pogrešati, naklonite eni podpisanih organizacij, obleko, obutev, perilo, živila. Darujte z dobro voljo in dobro besedo. Ne bodite gluhi za prizadevanje dobrodelnih organizacij ali socialnega urada mestne občine.

Vsi zmoremo z malimi žrtvami vse. Zato mora pri podporni akciji sodelovati od onega z najskromnejšimi do onega z največjimi dohodki. Večje blagostanje pa nalaga še prav posebne moralne dolžnosti.

Mestna občina in karitativne organizacije sodelujejo združeno v tej veliki akciji. Vsi sodelujoči faktorji si bodo skupno prizadevali, da se doseže skupen veliki cilj: da se obvarujejo to zimo brezposelne in revne rodbine in brezposelni in revni posamezniki v našem mestu pred gladom in zimo.

Vse eno je, komu izročite svoj prispevek. Po vseh potih zbrani prispevki bodo služili temu enemu cilju, da:

izpolnimo svojo dolžnost trpečim bratom in sestram.

Župan in mestni načelnik:

Dr. Dinko Puc, l. r.

Za Karitativno zvezo:

Učak Valerijan, prior.

Za Delavsko zbornico: Mihael Čobal, predsednik.

Za Društvo skrb za mladino: Urbas Miroslov, predsednik.

Za društvo »Soča«: Sancin Ivo, podpredsednik.

Za društvo Sv. Elizabete: Sušnik Ivan, kanonik, predsednik.

Za Klub Primork: Maša Gromova, predsednik.

Za Kolo Jugoslovanskih Sester: Franja Tavčarjeva, predsednica.

Za Krajevni odbor Rdečega križa: Dr. Fetič Oton, predsednik.

Za Krščansko žensko zvezo: Lebar Anica, predsednica.

Za Krščansko žensko društvo: Mara Brejčeva, predsednica.

Za Sokolsko župo ljubljansko: Dr. Pipenbacher Josip, starosta.

Za Vincencijsko družbo: Dr. Božič Mirko, predsednik.

Za Zbornico za trgovino obrt in industrijo: Jelačin Ivan, predsednik.

Za Zvezo delavskih žena in deklet: Brezar Štefka, predsednica.

Poziv krvodajalcem!

Kirurški oddelek potrebuje krvodajalce za transfuzijo krvi. V poštev pridejo le taki, ki stanujejo v Ljubljani. Honorar 300 Din za enkratno transfuzijo. Interesenti naj se javijo 27. t. m. ob 9. uri na kirurškem oddelku obče državne bolnice zaradi preiskave in določitve krvne skupine.

Šahovski turnir za prvenstvo ljubljanske univerze

V soboto 21. t. m. so ljubljanski akademiki otvorili v »Nar. kavarni« prvi turnir za šahovsko prvenstvo univerze. Voditelju turnirja g. Pfeiferju se je do 20. ure prijavilo 19 igralcev. Na turnir je bilo na podlagi razpisa pripuščenih le 16 prijaviteljev; to so gg. Asejev, Cibic, Gabrovšek J., Gabrovšek L., Gerželj, Krulc, Kušcer, Preinfalk, Rupnik Zdenko, Rupnik Ivo, Sever, Sikošek, Sorli, M. Vidmar, Vogelink in Zidan. Za prvo rezervo je postavljen Škerlak.

Uvodno besedo pri otvoritvi je povzel g. Iskra, ki je pozdravil dr. Milana Vidmarja, pokrovitelja turnirja in g. Pfeiferja ter se obema zahvalil za izkazano prijaznost. Dalje se je zahvalil odboru »Jugoslovanskega akademikov kluba«, ki je v materijelnem oziru omogočil turnir. Nato je vse navzoče pozdravil univ. prof. dr. Milan Vidmar, povdarjajoč, da je z veseljem sprejel pokroviteljstvo nad turnirjem. Dolžnost profesorja ni namreč samo baviti se z znanostjo, ampak mora tudi povsod pomagati, kjer je govora o razvoju in napredku. Šah pa je brezdvomna igra, iz katere se človek lahko mnogo nauči, saj ga nekateri celo smatrajo za kulturni faktor. Ob koncu govora je izrazil dr. Vidmar željo, da bi postala ta prireditve tradicionalna.

Nato se je vršilo žrebanje, obenem pa se je določil prvi dan igranja in sicer torek 24. t. m. ob 20. uri v »Narodni kavarni«.

V otvoritvenem programu je bil tudi velik brzoturnir. Udeležilo se ga je 18 igralcev. Prvo mesto je po odlični igri zavzel Milan Vidmar ml., drugi je bil Sorli, tretji pa se je plasiral sicer nepričakovano, toda popolnoma zaslužen mladi Sikošek.

Konferenca o tujskem prometu

Važni predlogi in načrti za bližnjo bodočnost

Maribor, 23. novembra.

Pretekli teden je bila v Beogradu štiridnevna konferenca tujsko-prometnih zvez, »Putnik«, Zveze kopališč in zdravilišč, zveze hotelirjev ter gostilničarskih zvez. Na konferenci so bili delegati iz vse države. Navzoča sta bila ves čas tudi zastopnik ministrstva železnice in trgovine ter šef oddelka za turizem. Mariborsko okrožje so zastopali gg. dr. Ster, dr. Geržina in Andrej Oset.

Obravnavale so se splošne prilike našega turizma in vprašanja zboljšanja tujskega prometa, kar bi bilo mogoče doseči z zimsko, letno in kolektivno propagando. Dalje se je razpravljalo o turističnih organizacijah in njihovih skupnih odnošajih do nadrejenih oblasti ter mednarodnih turističnih zvezah in stikih z našimi tujsko-prometnimi zastopstvi v inozemstvu. Zelo veliko se je govorilo o nujnih ukrepih, da se znižajo razne takse in davke, ki jih imajo hotelirji in gostilničarji, ter da se čimprej znižajo najemnine, katere plačujejo v tej težki gospodarski krizi hotelirji, gostilničarji in kolodvorski restavraciji. Nujno je tudi potrebno, da se ukinejo takse na račune v hotelih, restavracijah ter da se odpravi register za alkoholne pijače.

Govorilo se je tudi o ustanovitvi nabavljanih in kreditnih zadrug, gostilničarskih tečajev, hotelskih šol, modernizaciji sedanjih in zidavi novih modernih hotelov. Nadalje se je razpravljalo o zboljšanju železniških in avtobusnih prog ter o važnosti dobrih asfaltiranih cest in gorskih železnic. Govorilo se je pa tudi o zboljšanju položaja našega gostilničarstva ter o predlogu, da se naši lepi zdravi kraji, osobito okolica Maribora s košatim Pohorjem, smatrajo za klimatska zdravilišča. Po najnovjšem zakonu imajo tuje, ki posejajo klimatske kraje, popust na železnicih in taka uvrstitev bi dopomogla, da se tudi pri nas dvigne tujski promet in s tem narodno gospodarstvo.

Clara Viebig:

Babja vas

32

Roman iz Eifela

Potnik je objemal Luco: občudovala je z odrevenimi široko razprtimi očmi v tistem občudovanju njegovo debelo zlato talmi verižico in ponarejeno briljantno iglo v njegovi gumbnici.

Peter je sedel za mizo v svojem najljubšem položaju, uprt na oba komolca, glavo stisnjeno med roki in buljil predse. V njegovem žepu na prsih ga je žgal tolar, čutil ga je skozi suknjico in srajco, do gole kože.

Zunaj na vratih je nekaj zapraskalo. Vrata so se odprla in v sobo se je opotekla stara Schneiderjeva. Na glavi je imela veliko ruto; zaslepljena od luči je gledala izpod rute kakor sova, ki se boji svetlobe.

»Kakšna babura pa je to? Haha! Le naprej, babura,« je vpil potnik.

Ali sanja ali bedi? Kakor za debelim zidom, ki duši glas, je čul govoriti starko. Čuj! Ali ni rekla, da je Barbka umrla in da naj pride Peter Miffert zabiti rakvo?

Planil je iz omotice kvišku; starka je z ostrim glasom klicala Krumscheida in ko je prišel, je zahtevala pol merice žganja.

»Barbki je postalo slabo, pa mora zaužiti kaj močnega.« Pokusila je, potem pa si je oblizovala ustnice. »To jo bo že še spravilo pokonci. Ah —!«

»Pomaži jo s tem tudi malo pod nosom,« je rekel krčmar.

»Ne požrite ga med potjo sami,« je kričal Peter. Naenkrat se je tako raztogotil, da je zgledalo, kakor bi se hotel vreči na Schneiderjevo. »Le kaj vam je uboga žival storila, da jo pustite erkvati zadaj v hlevu — a?«

Stresel je starko. »Kje je babica, a, ti nesramna, stara, skopa čarovnica?!« Dvignil je roko k udarcu, starka se mu je umaknila, morda se je zazibala, prevrnila, žganje se je razlilo po tleh.

Kriče in zmerjaje je počepnila Schneiderjeva na tla in pobirala s prsti slastno tekočino; lizala je in oblizovala, najraje bi z jezikom pobrisala podnice.

Potnik se je krivil od smeha: ali je to ubogo ljudstvo smešno! Smejalo se je do solz.

Peter je stal s stisnjenimi pestmi; ali je hotel zbiti starko na tla? Ne, udaril je samega sebe po čelu, da je omahnil nekoliko korakov nazaj.

»Krčmar, dajte ženi vendar pošteno mero, za njeno žejo,« je zaklical potnik. »Hahaha! Na moj račun!«

Krumscheid se je približal s steklenico žganja in merico; preklinjajoč mu je iztrgal Peter napol prazno zelenko iz rok in jo izpil na dušek. Z divjim smehom se je opotekel nato ob steno.

Imel je dovolj. Zdaj ni več čutil, očitanja vesti,

zdaj ni več čul zunaj v noči stokanja in cvilenja. Zdaj ga ni več mučil tolar, hudič, ki se je okrogel in svetel trkalikal čez mizo.

Z osteklenimi očmi, glavo pobešeno na prsi se je opotekel k vratom.

Luca je skočila pokonci: »Zdaj moram iti, nič več ne morem ostati tukaj!«

»Zakaj pa vendar ne?!« Potnik jo je s silo posadil nazaj. »Zdaj boš prav zares ostala tukaj, dušica moja!«

»Moram ga peljati domov. Sicer bi ga lahko še zadela nesreča, mojega Peterčka!«

»Tega?! Haha! Če bo obležal v blatu, bo že vstal. Proketo, kako tuli veter! — Spravite se od tod, stara madam, tako obležanega blaga ne mara nihče več — haha —! Na moje naročje, lepa Luca!«

Potem se vsedeva oba na mehki kanapé —

7

Proti jutru je padel prvi sneg in se stopil v lužah in mlakužah; toda kljub temu je bilo mraz. Sneg je tičal v zraku, ki je vlažen in mrzel rezal ostro kot nož; grozil je na nebu, ki je ležal enakomerno siv in težak nad dolino.

Še bolj zgrbljeni so se zdeli redki listi, jerebice so izgubile poslednje jagode; vrane so nemirne priletele s hriba in posedale krakotaje na slemenih streh.

Kdor si ni preskrbel dračja, je zmrzoval; v bajtah je bilo zatohlo kot v kletih.

Zahvala našim gasilcem

Predsednik Jugoslovanske gasilske zveze je prejel od g. bana Dravske banovine dr. Marušića to-le zahvalo:

Po ugodnem izidu volitev v Narodno skupščino, ki so končale z veličastno zmago jugoslovanske državne in nacionalne misli, smatram za prijetno dolžnost, da se z zahvalo in priznanjem spomnim naših vrljih gasilcev, ki so v teh zgodovinskih dneh ponovno pokazali svojo čvrsto narodno zavednost in neomajno ljubezen do vzvišenega vladarja in naše svobodne domovine. Prostovoljna, toda železna disciplina, solidarnost, smisel za konstruktivno delo, neomahljiv in brezpogojen patrijotizem so lastnosti, ki so vedno odlikovale Vašo ugledno organizacijo in njene člane, in so 8. novembra prišle zopet do popolnega izraza. Tem odlikam gre v veliki meri zaslug, da so volitve potekle v lepem redu.

S svojo nad vse častno volilno udeležbo pa je gasilstvo iznova, svečano poudarilo, da mu je interes države prva in najvišja skrb, kateri se morajo podrediti vsi ostali interesi.

Ko se Vam, gospod predsednik, zahvalujem za veliko uslugo, ki ste jo storili domovini v teh težkih in resnih časih, Vas prosim, da sporočite to mojo zahvalo vsem Vašim društvom, ki širom Dravske banovine nesebično in požrtvovalno vršijo svojo nacionalno in humanitarno poslanstvo. Sporočite jim, da bom kakor doslej, vedno z zanimanjem sledil njihovemu delu in njihova hvalevredna stremjenja po svojih močeh vedno rad podpiral.

Blagovolite sprejeti, gospod predsednik, tudi ob tej priliki izraze moje odličnega spoštovanja.

Dr. Marušić, I. r.

Proti uvedbi celodnevne pouka na srednjih šolah

Časopisi poročajo, da obstoji nevarnost, da se zopet uvede na srednjih šolah deljen pouk, t. j. dopoldanski in popoldanski.

Starši s periferije ljubljanskega mesta, pomislite, kaj pomenja za vaše otroke 4kratna pot v šolo. Več ur bodo zapravili otroci samo s hojo v šolo. Se težja pa bo za otroke, ki stanujejo v bližnji okolici Ljubljane. Ti bodo prišli domov zvečer šele ob 6, 7. ali tudi pozneje, v šolo pa bodo morali že ob 5. ali 6. zjutraj. Jasno je, da pri tej zaposlenosti ne bodo mogli imeti otroci uspehov v šoli.

Kot eden prizadetih starišev s periferije pozivljam vse stariše, da se skupno dogovorimo za skupen nastop, da se prepreči deljen pouk.

Eden prizadetih staršev.

Celje

* **Smrtna kosa.** V javni bolnišnici je 22. t. m. umrla 55letna Jožefa Razborsnikova, gospodinja iz Škal pri Velenju. 23. t. m. je umrl 66letni čevljarji mojster Franc Zajc iz Braslovč. N. p. v m! Zaludno žalje!

* **Borja dela v Celju** išče 2 mizarja ter 2 čevljarja, po 1 viničarja, švicarja, kolarja, krojača za velike kose, raznašalca kruha, po 2 mizarjska, čevljarjska, pekova, po 1 kovaškega, krojaškega, fotografskega vajenca, 3 kmetijske dekle, 3 služkinje za splošna dela, po 1 šiviljo, podnatakarico, gospodinjjo s kavcijo, šiviljsko vajenka.

* **Andrejev sejem.** V ponedeljek 30. novembra se bo vršil v Celju vsakoletni običajni Andrejev sejem.

* **Sokolski smučarski odsek** obvešča vse pristopivše brate in sestre ter naraščajo, da bo sestanek nocoj točno ob 19. v telovadnici.

* **Sijajno uspel koncert mladinskega zbora iz Trbovelj.** V nedeljo dopoldne so mladi trboveljski pevci v veliki dvorani Ljudske posojilnice priredili matinejo svojim tovarišem iz Celja. Ze dopoldanski koncert je nad vse pričakovano uspel, popoldanski koncert, ki se je istotam vršil in bil razprodan, pa je vse udeležence zadivil. Mladi pevci so zapeli s tako sigurnostjo, takim zanosom in takim znanjem, da se lahko merijo z vsakim zborom odraslih. Splošno je bilo mnenje, da ti mladi pevci prav nič ne zaostajajo za dunajskimi dečki-pevci, ki hodijo vsako leto v Celje pet. Vsem voditeljem mladinskega zbora, zlasti pa pevovodji g. Šuligoju, se mora iskreno čestitati. Zelo vneto se je zavzel za pevce ter za njih udobnost v Celju g. narodni poslanec Pavlič ter celjski skavti.

* **Tekma med Atletiki ter Olimpom** v nedeljo popoldne na Glaziji, ki se je vršila v znamenju borbe za pokal LNP ni bila na višku. Pokalne tekme bi morale biti resnejše, ne pa da zmagovalci po prvih golih svojo zmago samo brani z avstirski. Zmagal je Olimp s 3:2 (2:1). Sodil je g. Janežič, ne preveč sigurno. Publike je bilo malo.

* **Mestni kino** predvaja danes in jutri zvočni film iz vojaškega življenja »Ljubezen preko groba«.

Vače pri Litiji

Smrtna kosa. V Spodnji Slivni je umrl Janez Pirc, posestnik. Imel je raka na želodcu. Na Vačah je preminul v starosti 78 let Franc Mrva. Naj v miru počivata. Zaludno žalje!

Za stradalajoče so darovali učenci tukajšnje osnovne šole znesek Din 9450. Hvala!

Nadležan potepin. Pri posestniku Končarju na Vačah se je zgledil v soboto 21. t. m. neki brezposeln potepin. Vsi domači razen gospodinjje so bili pri delu. Prišel je gospodinjjo prosi za denarno podporo. Ker m. gospodinja ni mogla ustreči, je prišel obdelavati s pestmi. Ta krik je priletela domača hči, ki je nasilnika napodila. Šel je nato v Strmco, kjer se je pri Ježovih ponujal za hlapca. Ker pri Ježovih niso potrebovali hlapca, so ponudbo odklonili. Ta izjava je potepina zopet razburila. Prišel je razgrajati po hiši. Ker se tujec na poziv gospodarja ni umiril, sta ga sinova prišla in odpeljala na Vače, kjer sta ga izročila orožnikom.

Jz Dravske banovine

d Dosedanja zbirka Narodnega odbora Rdečega kriza v Trbovljah za pomoč pasivnim kramem po suši. Darovali so: Občina Trbovlje Din 1000, TPD Din 1000, Podmladek osnovne šole Hrastnik Din 58, Podobor trgovskega gremija za Trbovlje Din 450, Sokol Din 400, Gozdovniki Din 100, Društvo rudniških nameščenecv Din 200, Lovsko društvo Jelenca Din 50, Moška podr. CM Din 50, Vincencijeva konferenca v Trbovljah Din 100, Zupni urad 100 dinarjev, Pevsko društvo Zvon Din 100, dr. Jensterle Din 50, Kolo jugosl. sester Din 200, Društvo za varstvo otrok Din 200, Tamburaško društvo Kolo Din 50, Obrtna zadruga krojačev in krojačic za srez Laško Din 100, Društvo hišnih posestnikov Din 100, Krajevna skupina društva občinskih uslužbenecv Din 50. Skupaj dosedaj Din 4358. Znesek se je nakazal ljubljanskemu oblastnemu odboru RK. Vsem darovalcem prisrčna zahvala. Narodni odbor Rdečega kriza v Trbovljah.

d Velikodušen dar. Podjetje ing. Dukič in drug je izročilo po ing. Szekeliju Krajevnemu odboru Rdečega kriza v Trbovljah znesek 1000 dinarjev za prehrano tuk. revne dece. Srčna hvala.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

d **Smrt uglednega posestnika.** Dne 17. nov. t. l. je po dolgem trpljenju preminul vzoren posestnik podpredsednik sreskega kmetijskega odbora in dober družinski oče Stefan Kralj na Dolgembrdu, občina Libuče. V petek smo ga spremili na zadnji poti na mežiško pokopališče. Dolgi sprevod je pokazal, kako priljubljen in spoštovan je bil rajnik med prebivalstvom, ki se je od blizu in daleč udeležilo njegovega pogreba. Ganljiv govor č. g. župnika Norenboč je ganil vse. Pod vodstvom ravnatelja meščanske šole Nergautha so učenci in učenke v lepo zbranim tonu zapeli »Vigred«.

— A. Z.

d **J. O. Curwood: »Podarjeni obraz«.** Roman. Založil konzorcij »Nove Dobe« v Celju. Poslovenil Boris Rihteršič. Str. 163. Cena Din 18.—. James Oliver Curwood je eden najslavnejših modernih ameriških pisateljev. Njegov roman »Podarjeni obraz« je prepleten s čudovito romantiko, ki prime vsakogar. Glavni junak John Keith, obdolžen zločina, ki ga ni zagrešil, je narisana tako simpatično in človeško, da se lahko kosa z junaki raznih znamenitih del svetovne književnosti. Roman je v milijonskih nakladah razširjen po svetu. Samo v Nemčiji je naklada v dveh letih presežala 450.000 izvodov. Roman »Podarjeni obraz« je pisan tako, da takoj v začetku osvoji bralca in ga priklene nase, da ne more knjige odložiti, dokler je ni prebral do konca. Roman toplo priporočamo. Knjiga je ravnokar izšla v okusni opremi in se naroča pri upravi »Nove Dobe« v Celju.

d **Čudno potovanje pisma.** Za gojenca Jagića, ki se nahaja v banovinski mlekarški šoli v Škofji Loki, je bilo oddano v Ljubljano v Medjimurju pismo, datirano z dnem 4. oktobra. Po čudnem naključju pismo ni prišlo v Škofjo Loko, ampak je napravilo daljino pot v Ameriko. Iz Chicago so poslali pismo nazaj v Evropo in naslovljenec je te dni pismo, po nadenomesečnem potovanju pošiljke srečno v Škofji Loki prejel.

d **Vremensko poročilo.** Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 774,5, termometer 2,1, relativna vlaga 79%, smer vetra ENE1, oblačnost 10. V Mariboru je kazal barometer 774,4, termometer — 0,2, relativna vlaga 92%, smer vetra N4, oblačnost 10. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 6,2 (1-8), v Mariboru 3,4 (— 0,4), Zagrebu 4,4 (— 0,8), Beogradu (— 1,6), Sarajevu (0,2) in Skoplju 6,5 (1-9). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Torek, 24. novembra 1931: Ivan od križa.

Pravoslavni, 11. novembra: Stevan d.

Nočno službo imajo lekarne Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Sp. Šiški.

*

* **Proračun mestne občine ljubljanske za leto 1932.** Proračun mestne občine ljubljanske za leto 1932, in sicer: mestnega zaklada, 6 odstotnega obligacijskega posojila iz leta 1927, 6 odstotnega gradbenega in investicijskega posojila iz leta 1928, zaklada meščanske imovine, mestne klavnice, mestnega vodovoda, mestne elektrarne, mestne plinarne, mestnega pogrebnege zavoda, mestne zastavljalnice, mestne priprave in ustanovnega zaklada so dogotavljeni in bodo po določbi § 37. občinskega reda 14 dni, t. j. od 24. novembra 1931 do vštelega 7. decembra 1931 občanom v mestni posvetovalnici (Mestni trg 2) med uradnimi urami od 8. do 14. na vpogled. Opazke, ki bi jih občani navedli o proračunu, bo občinska uprava vzela pri pretresovanju proračuna v premislek.

* **Violinist Karlo Rupel** priredi pred svojim odhodom v Pariz v petek 27. t. m. svoj poslovljni koncert v Filharmonični dvorani. V zvezi s profesorjem Janko Ravnikom, našim priznanim priinstom, je našudural popolnoma nov program čisto komornega značaja. Izvajal bo klasično Mozartovo sonato v g-duru, dalje Cortijev Andantino con variationi, Tamanovo Sonatino in Schuhofovo Sonato. Tako imamo na sporedu dvojje slovanskih del, 1 češko in 1 poljsko, eno nemško klasično in 1 italijan-

ske novejšje dobe. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

* **Klub jugoslovanskih primorskih akademikov.** Jutri v sredo 25. t. m. je članski sestanek v areni Narodnega doma (Preporod), vhod iz Bleiweisove ceste. Predava klubu priljubljen predavatelj. — Odbor.

* **Pri akademiji ljubljanskega Sokola** v ponedeljek 30. t. m. v Unioni se bo odlikovala na orodju vzorna vrsta, ki bo nastopila na drogu. Da bodo nudile vaje na drogu res pravi užitek, nam jamčijo stari mednarodniki in prvaki v mednarodnih tekem. Poleg starejših nastopijo tudi mlajši bratje, ki bodo s svojimi vajami vzbudili posebno pozornost. Omenimo le naj, da bo vsak od 12 nastopajočih bratov imel drugačen odskok z droga. Sicer pa pridite na akademijo in videli boste te naše sokolske borce. Zdravo!

* **Smuči vseh vrst in kvalitet z vsemi prtiklani kupite najceneje pri »Jugosport«** r. z. o. z. v Ljubljani, Miklošičeva c. 34 (preje Razberger). 1436

* **MOTOH kava dnevno sveža!** Kličite telefon 25—77. 1470

* **Alpinski film Durmitor v Ljubljani.** Slovensko planinsko društvo bo predvajalo prihodnji teden v kinu Dvor alpinski film »Durmitor«. Film je last Hrvatskega turistovskega kluba »Sljeme« ter prikazuje v divnih slikah zaradi svojih lepot znamenite, pri nas pa še skoro nepoznane planinske pokrajine gorovja Durmitor in sosednjih gorskih velikanov Volujak, Maglič, Bioč. Film je v glavnem delo predsednika HTK Sljeme dr. B. Gušića, ki je v družbi svoje soproge večkrat prepotoval te kraje. Znani predavatelj fotoamater in filmski operator Karlo Koranek je vršil pri snemanju filma kinematografska dela. Njegovo ime jamči, da je film v tehničnem in estetskem pogledu brez hib. Opozorjamo že danes slovenske alpiniste in ljubljano občinstvo, da si gotovo ogleda to zanimivo delo, ki je poleg skaleškega filma »V kraljestvu Zlatoroga« edini alpinistični film v naši državi.

* **Umrl v Ljubljani** od 14. do 20. X. 1931: Pimat Ivana, roj. Spreitzer, soproga trgovca, Bleiweisova c. 9; Golob Franc, 57 let, obratovodja, Metelkova ul. 4; Keršič Josipina, 20 let, hčerka predsednika dež. sod., Gosposvetska c. 4; Kahr Stefan, 39 let, čevljar, Vidovdanska c. 9; Lukežič Ana Marija, 6 mesecev, hči žel. uradnika, Jernejeva ul. 24. — V ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Debevec Marija, 18 let, zas. uradnica, Dvofakova ul. 10; Verbovšek Justin, 15 let, sin dninarice, Gradec 10; Judež Anton, 3 leta, sin želez. čuvaja, Ponoviče, srez Litija; Peterca Ivana, 3 leta, hči delavca, Stranska vas 32 pri Dobrovi.

* **Zopet tatvina kolesa.** Delavcu Ignacu Farčku iz Podjež je izginilo iz gostilniške veže pri Marenčiču na Zaloški cesti 1700 Din vredno kolo znamke »Dürkoppe«.

* **Iz bolnišnice.** Rudar Karel Grebenc, ki dela v premogokopu v Trbovljah, se je vračal pozno ponoči z dela domov v Hrastnik. Pot ga je peljala preko brvi, na kateri je bila polomljena ograja. Grebenc je v temi padel precej globoko v vodo in si zlomil obe roki. — 35-letni dninar Ivan Dragar iz Podgorice pri Ljubljani je bil pred dnevi v Dragomljah. Tu ga je v prepiru udaril neki Janez s kolom po glavi in ga znatno poškodoval.

Maribor

m **Prvi december.** Dve prireditvi bosta dali letošnjemu prvemu decembru posebno pomembnost: novinarski koncert ob 20. uri v Narodnem gledališču in prireditve Narodne obrane ob 21. uri pri Unioni.

m **Napredovanje.** Poveljnik policijske straže g. Franjo Flinžar je napredoval v VI. skupino državnih uradnikov. Čestitamo!

m **Vojaško slavlje v spomin na osvobodjenje Maribora.** Tukajšnji 45. pehotni polk je včeraj na slovesen način praznoval svojo slavo, posvečeno spominu, ko je pred 13 leti Maribor defintivno pripadel Jugoslaviji. Svečanosti so se udeležili okrožni inspektor dr. Poljanec, oba sreska načelnika, dr. Ipavec in Makar, pomožni škof dr. Tomažič, podžupan dr. Lipold, ter zastopniki vseh kulturnih in patrijotičnih društev, kakor tudi vse srednje in meščanske šole s proforskim zborom. Po službi božji, ki sta jo opravila za katolike vojni kurat Zavodlav, za pravoslavne pa prota Trbojevič, je imel polkovnik g. Lulič nagovor na vojake, v katerem je razložil pomen slovesnosti. Prečitana je bila tudi vdanostna brzojavka N. Vel. kralju in višjim oblastvom. Po defileju vojaških enic je bila zakuska za povabljene goste, pri kateri so govorili polkovnik Lulič, škof dr. Tomažič in drugi.

m **Učiteljsko zborovanje.** Učiteljsko društvo za Maribor bo imelo jutri v sredo ob 8. uri dopoldne na tretji deški osnovni šoli na Ruški cesti društveno zborovanje.

m **Zborovanje privatnih in trgovskih nameščenecv.** Zveza privatnih nameščenecv Jugoslavije in Pomočniški odbor pri gremiju trgovcev v Mariboru priredita v četrtek, dne 26. t. m. ob 20. uri v novi dvorani Delavske zbornice v Sodni ulici št. 9 (OUZD) strokovni sestanek, na katerem se bo razpravljalo o novem obrtnem zakonu ter njegovih določbah o zasebnih in trgovskih nameščenjih. Vabljeni in s lastnem interesu vsi zasebni nameščenci in nameščence.

m **Zborovanja in prireditve.** Naši planinci so v soboto zvečer v družbi Zagrebčanov praznovali na Pohorju sv. Martina. Ob istem času je bila v Mariboru v gledališču zelo dobro obiskana premiera operete »Ptičar«. Se prej so v Nabavljalni zadrugi zborovali učitelji z desnega brega, na Frankopanovi cesti pa člani Na-

rodne strokovne zveze, katerim je poročal g. Juvan iz Ljubljane. V nedeljo dopoldne so zborovali motociklisti, popoldne pa so se malčki navduševali pri marionetni predstavi v Narodnem domu. Drugega pa v Mariboru te dni ni bilo.

m **Pohorska železnica.** Tajništvo zadruga pohorske železnice sporoča, da se bo vzpenjača na Pohorje pričela graditi takoj spomladi prihodnjega leta in prosi vse podpisnike deležev, da prično vplačevati podpisane svote.

m **Kočne torbice,** kovčke, dokolenice, nahrbtnike itd. priporoča po zmernih cenah J. Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2356

m **Smrti.** Pretekli teden so v Mariboru umrli: Marija Krajncova, vdova po mestnem uslužbencu, stara 44 let; Ana Klabusova, žena železničarja stara 68 let; Ivan Aprisnik, orožniški narednik v p., star 56 let; Marica Predanova, hčerka železničarja, stara 2 leti; Konrad Lukas, mizar, star 41 let; Ana Slavičeva, hči mestnega uslužbenca, stara 1 leto; Ivana Platteisova, kmetica, stara 63 let; Silva Lorberjeva, hči delavke, stara 14 dni; Ivana Klamperjeva, posestnica, stara 71 let; Alojzij Kokolj, posestnik, star 40 let; Julijana Kocbekova, žena vpokojenega železničarja, stara 55 let in stanišlav Vorih, sin čevljarja, star 1 teden. Naj v miru počivajo!

m **Občni zbor Motokluba.** Tukajšnji »Motoklub« je imel v nedeljo ob 10. uri dopoldne pri »Orlu« svoj letošnji občni zbor, katerega je vodil predsednik g. Anton Antončič. Uvodoma se je spomnil treh umrlih članov gg. Karla Robavsca, Staneta Kende in Otona Küberja, katerim so navzoči vzklili »slava«. Nato se je zahvalil marljivemu tajniku in blagajniku kluba g. Roderiku Jurjavčiču in mu v znak priznanja poklonil zlat prstan z inicialami kluba. Po odobritvi zapisnika je bilo podano blagajniško poročilo, ki izkazuje 79.090/30 Din prometa in 17.601/72 Din klubovega premoženja. Iz tajniškega poročila povzemamo, da je klub letos priredil dva lova na lisico, ocenjevalno vožnjo, cestno dirko, progovno dirko, tri izlete preko meje, poletno potovanje in več nedeljskih izletov. Predlagani absolutorij je bil odboru podeljen soglasno. Pri sledeči volitvi novega odbora so bili izvoljeni: Anton Antončič za predsednika, Ivan Polikan in Ernest Fasching za podpredsednika, Roderik Jurjavčič za tajnika, Franc Majcen za blagajnika, Drago Stefančič in Karol Dadieu za revizorja, Oton Dadieu, inž. Karol Kancler, Drago Stefančič, Rudolf Fras, Ivan Orehovsky, Bogomir Divjak, Josip Negele in Josip Brunskole za odbornike, Roderik Jurjavčič za vodjo izletov in še nekateri za člane sportne komisije. Ob koncu so se spremenile še nekatere točke pravil.

m **Preprečena železniška nesreča.** Na progi Maribor—Dravograd bi se bila v soboto v bližini Trboj kmalu dogodila velika nesreča. Na progo se je ponoči vsul plaz kamenja, ki je podrl tudi večje drevo. Čuvaj je oviro opazil šele v zadnjem trenutku pred prihodom vlaka in ga ustavil. Stroj je obstal tik pred kamenjem. Odstranjevanje zapreke je trajalo pa le pol ure, naka je vlak odvozil dalje.

m **Pomočniški odbor** gremija trgovcev v Mariboru se je preselil v nove prostore Delavske zbornice v Mariboru, Sodna ulica št. 9, II. nadstropje, desno. — Uradne ure za člane so vsak ponedeljek in sredo od 19.—20. ure.

m **Podružnica Zveze privatnih nameščenecv Jugoslavije** v Mariboru se je preselila v nove prostore Delavske zbornice v Sodni ulici št. 9, II. nadstropje, desno. Uradne ure so vsak dan — razen sobote in nedelje — od 19.—20. ure.

m **Kinematografi.** Grajski kino predvaja do vključno srede film »Moja žena pustolovka«; kino Union pa od danes dalje dumajski velfilm »Dober grešnik« z Maksom Palenbergom.

m **Nezgodna na Tržaški cesti.** Na Tržaški cesti je v soboto zvečer padel pod nek voz 73-letni poljski dninar Jakob Kralj s Pobrežja. Vozu se je hotel v zbeganosti tako nerodno ogniti, da je padel pod njega in zadobil tako težke poškodbe, da je moral v bolnico.

m **Padec s podstrešja.** V Osoški gori je padel s podstrešja prevžitar Anton Terbin in si zlomil levo nogo. Pripeljali so ga v tukajšnje bolnico.

m **Pijan otrok.** V nedeljo je krog polnoči našel stražnik v Cafovi ulici 12-letnega dečka Josipa S., nezakonskega sina neke Studenčanke tako pijanega, da ni vedel domov. Na stražnici je deček povedal, da je bil s svojo materjo nekeje v Slovenskih gorah, kjer sta oba toliko pila, da sta se izgubila. Kje je ostala mati, otrok ni vedel. Obenem je tudi povedal, da že dve leti ne hodi v šolo. Nesrečnega dečka bodo oddali v Deški dom.

m **Priprei in pretepi.** V soboto in v nedeljo zvečer je bilo po mariborskih gostilnah precej živahno, zato tudi preprirov in pretepirov ni manjkalo. Tako sta se v Ljudski kleti sprla neki K. in P. V njune zadeve se je vmešal tudi M. ter ju hotel pomiriti, namesto zahvale je pa dobil s pestjo tak udarec po obrazu, da mu je počila nosna kost. V neki mali kavarni je bil položaj že tako kritičen, da so spri gosti segli po pistolah. Situacijo je rešil stražnik. Manjše praske so bile tudi drugod.

m **Pobeg in poneverba.** Od doma je pobegnil najbrže v Avstrijo neki Cirler iz okolice Sv. Marjete ob Pesnici S seboj pa je vzel tudi 2500 Din, katere je inkasiral za svojega očima in njegovo 2400 Din vredno kolo.

m **Tatvina vozička.** Slikarskemu pomočniku Jakobu Cebetu, zaposlenemu pri slikarskem mojstru Ambrožiču, je v soboto ukradel neznan tat v Tattenbachovi ulici 600 Din vreden ročni voziček.

Pragersko

Cene fižola. Letošnji fižol se pri nas kupuje za preprodajo po 1,75 do 2,50 Din kilogram. Merodajna je za ceno kralitea.

Obrina nadaljevalna šola. Te dni se bo pričel zopet redni pouk v obrtni nadaljevalni šoli na Gornji Polskavi, in sicer za vse vajence tukajšnjega okoliša. Mojsiri so svoje vajence dolžni vpisati in redno pošiljati k pouku.

Pasji zapor. Zaradi stekline je razglašen v vsem tukajšnjem okolišu strogi pasji zapor. Ceno mesa in mast, Dne 28. in 29. t. m. se bo na Spodnji Polskavi prodajala svinjina po 10 Din, mast pa po 13 Din kilogram. Prodaja bo pri Francu Soršaku in Francu Kobanu.

Pluj

p. Pripravljenostna služba požarne brambre od 22. do 29. t. m. ima 1. vod 1. desetina, in sicer četovodja Ernst Daseh in desetnik Ljudevit Kropf. Rešilni oddelki kot sofer kapetan ing. Celotti, četovodja Friderik Mahač, od moštva Ferdo Menih in Konrad Somer.

p. Iz zdravniške službe. Dr. Jurij Carl, zdravnik OUZD s sedežem v Ormožu, je odsoten za 6 mesecev. Nahaja se v higijskem tečaju v Zagrebu. Nadomestuje ga dr. Alfred Heiss iz Središča, ki prihaja dnevno v Ormož in ordinira za člane OUZD v ambulanci dr. Čarfa.

p. Poskus samomora. Herman Cajnko, nadpreglednik finančne kontrole v p. si je prerezal z britvijo vrat v samomornem namenu v svojem stanovanju, Ormoška cesta 1. Z rešilnim avtom je bil prepeljan v bolnišnico. Njegovo stanje je obupno. Vzrok je neozdravljiva bolezen. Cajnko je daleč na okrog znan strokovnjak v ribolovstvu.

p. Civilna poroka. Na tukajšnjem mestnem magistratu se je vršila civilna poroka 21. t. m., in sicer sta se poročila Salomon Gržanovič, topograf, in Frančiška Artenjak, šivilja, oba stanujoča v Ptuj. Obred je izvršil podžupan Paul Pirich. Je to prva civilna poroka na tukajšnjem mestnem magistratu po preobratu.

p. Iz sodne dvorane. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem se je zagovarjal 20. t. m. Boštjan Fakin, pos. sin iz Stopere, radi prestopka lahke telesne poškodbe. Fakin je namreč ob priliki nekega prepira pretepel Marijo Bedenkovo in jej pri tem prizadejal s kosom železa lahke poškodbe na obrazu. Dečko je pri razpravi sicer tajil, vendar mu to ni pomagalo, ker so pričre obtožnico potrdile. Obsojen je na 14 dni zapora in povračilo stroškov. Fakin je kaznen sprejel.

p. Nezgoda. Ivan Čeh, zidar iz Spuhlja, je zaposlen pri stavbi Kmečke hranilnice in posojilnice. Vsled nepredvidnosti je padel 4 metre globoko, kjer je oblašal s teškimi poškodbami po celotnem telesu. Prepeljan je bil v bolnišnico.

p. Iz policijske kronike. Franc Čeh, posestnikov sin iz Lodiča, je prijavljen oblasti, ker je prodajal žganje po Ptuj brez oblastnega dovoljenja. — Radi prestopka cestno policijskega reda je prijavljen oblasti 8 oseb. Prijavljen je tudi O. Z., nastavljenec tvornice avtomobilov »Tatra«, ker že celo leto šofira, ne da bi imel šoferski izpit. Samostojno šofiranje mu je prepovedano, dokler ne napravi izpita.

p. Zverinski umor. V vasi Jabloveci, občina sv. Trojica v Halozah, je bil izvršen grozen umor, kojega žrtev je šele 20-letni Matevž Drevenšak, posestnikov sin iz Jabloveci. Dne 21. t. m. zjutraj so ga našli domači na dvorišču mrtvega v mlaki krvi z groznimi ranami. Prenesli so ga v hišo in o zločinu takoj obvestili orožništvo in okrajno sodišče v Ptuj. Sodna komisija, obstoječa iz zdravnikov dr. Vrečkota, dr. Urgoleta ter preiskovalnega sodnika dr. Muhe in zapisničarja Božička, se je takoj podala z avtomobilom na lice mesta, nakar je bilo truplo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Trojici v svrhu obdukcije. Pri raztelesenju trupla je komisija ugotovila, da ima nesrečnega obraz popolnoma razmesarjen, polovica obraza je celo odsekano, nos popolnoma odbit, ustnice presekanе ter vrat z žilo odvodnico vred prerezan. Po mnenju komisije so bila morilna orožja motika in nož in sicer je morilec svojo žrtev najprej z motiko po glavi obdelal, pozneje pa še z nožem vrat prerezal. Smrt je morala nastopiti v hipu. Na kak način in radi česa se je tragedija pravzaprav odigrala, ne ve nihče, ker razum morilca in njegove žrtve ni bil nikdo drugi navzoč. Osumljen tega zverinskega zločina je Leopold Šmigovec, posestnikov sin, istotako iz Jelove. Da je sum upravičen, potrjuje dejstvo, da je Šmigovec isto jutro izginil in se ga dosedaj ni moglo izslediti. Orožništvo zasleduje s polno paro zverinskega morilca in je upanje, da ga tudi v najkrajšem času aretirajo. O izidu bomo poročali.

Nazaj k naravi

Ljubljana, 23. novembra. Stari Grki in Rimljani so imeli povsem drugačen način življenja, kakor ga imamo v današnjih časih. Mnogo je ljudi, ki trdijo, da je današnji način življenja človeka pomehkužil in da je zakrivil, da je človek podvržen raznim boleznim, kakršnih prej sploh niso poznali. Radi tega so se po vsem svetu ustanovljala nova društva, ki so se ravnala po besedah velikega francoskega filozofa Rousseauja: »Retourneons à la nature, ali po naših: »Nazaj k naravi!« Do sedaj nismo vedeli, da imamo zastopnike teh propagatorjev tudi pri nas v Ljubljani. Naslednja zgodba pa nas je prepričala o uasprotne.

Policija je zvedela, da se nahaja tam nekje v šišenskem gozdu pod milim nebom med smrečjem lepo iz smrečja in praproti spleteno zavetišče, kjer so prenočevali in celo stanovali prijatelji narave. Ker pa je v današnjih modernih časih navada, da mora vsak stanovalac prijaviti policiji svoje bivališče, se je policija odpravila s svojimi agenti v hrib in izvršila temeljito racijo. Dvema stražnikom se je posrečilo, da sta odkrila imenovano bivališče in v njem zalotila neko Malči K., staro 51 let, doma iz Kranjske gore, pristojno pa v Italiji. Pri zaslišanju je Malči izjavila, da ji ugaja življenje v naravi in da nima nobenega posla in radi tega nikakega denarja, da bi lahko stanovala tako, kakor je to navada pri običajnih zemljanin. Stražnika pa Malči nista verjela in sta jo odvedla s seboj. Medpotoma sta prijela tudi Marijo P., ki je bila ravno namenjena v naravno zavetišče. Tudi njo sta povabila na policijo.

Pri zaslišanju in pregledovanju starih aktov se je izkazalo, da ima Malči na vesti več stvari, ki niso v skladu z zakoni. Znanja je kot delomrznica in tajna prostitutka. V času, ko so njeni kavalirji v sladkih objemih pozabili na dnevne težave, jim je pretkanka izmikal iz žepov listnice, včasih tudi njihove ure in prstane. Imela je radi tega večkrat neprosto voljno stanovanje na sodniji in je radi enakega slučaja zapustila sodnijo šele 9. t. m. Od tega časa je hodila v šišenski hrib. K njej so

hodili večinoma bolj priletni prijatelji in ji nosili hrano, da je mogla živeti.

Aretirana Marija je izjavila, da je šla v hrib samo na izprehod, kar ji pa policija ni verjela. Policijski agenti so prijeli nato še dve prijateljici narave, in sicer Katarino S. in Nežo L., ki sta tudi posejali zavetišče v šišens-

skem gozdu. Kljub strogemu zasliševanju pa aretirane niso hotele izdati imena oseb, ki so jih posejale v njihovem brlogu. Seveda je sedaj konec lepega življenja v naravi, mogoče je pa tudi, da je bila ženskam storjena usluga, kajti zima trka na vrata in vse kaže, da bo nastopil hud mraz.

Prva skupina prekmurskih sezonskih delavcev se je vrnila

V Slavoniji so si prihranili 2000 do 2500 Din, v Franciji pa 5000 do 6000 Din

Murska Sobota, 22. novembra.

Kakor znano, gredo vsako leto posebno iz Prekmurja posebno sezonski delavci v razne kraje, da si prislužijo vsaj bori kruh čez zimo. Na tisoče in tisoče da svoje najboljše moči tuji zemlji, a prištedijo si komaj toliko, da se preživijo. Raztreseni so ti delavci po Slavoniji, a mnogo jih je tudi po Franciji in Nemčiji. Znano je, da so lani samo prekmurski sezonski delavci, ki jih je bilo nad 10 tisoč, prislužili nad 25 milijonov dinarjev, a letos bo prislužek precej manjši, kljub temu, da je delavcev tudi letos mnogo.

Strašna smrt božjastnika

Ob napadu se je zaletel z glavo v šipo in si prerezal vrat

Litija, 23. novembra.

Včeraj pod večer sta opazila slučajno mimoidoča ga. Kovačeva in g. Zlinder, da so šipe na oknu tik vhodnih vrat čuvajnice tukajšnje topilnice zdrobljene in da moli skozi odprlino človeška glava. Pri vstopu v vežo sta takoj opazila, da je to g. Kovač, ki je ležal pod stopnicami sključen na desno stran, tako da je glava bila naslonjena na zaprto krilo okna, katerega obe šipi sta bili popolnoma zdrobljeni in vmesni okvir zlomljen. Okoli Kovača je bila mlaka krvi.

Ga. Kovačeva je takoj hitela k neki sosed, nakar so nesrečnika dvignili in ga nesli po stop-

njah v vežo. Pod desnim ušesom je imel veliko rano, okoli pa več globokih zarec. V ranah je bilo polno steklenih drobcov. Ko so moža našli, je še hropeč in mu je žila še bila. Ko je pa prišel zdravnik dr. Ukmar, je bil nesrečnež že mrtel.

Pokojni Kovač je bil božjasten. Zato je prva domneva, da je bil napaden, ovrgla preiskava, ki je dognala, da se je moral pokojni ponoči napotiti na prosto, pa mu je na stopnicah spodrsnilo in se je zaletel z glavo v okno in pri tem dobil smrtno poškodbo. Pokojni je bil sicer pridni človek in priljubljen. Njegov pogreb bo jutri popoldne na Vačah.

»Kralj mariborskih vlomilcev« — obsojen

30 let star knjigovez Ivan Magerl, ki je imel svoj brlog na Pohorju, obsojen na 8 let težke ječe

Maribor, 23. novembra.

Pred malim senatom tukajšnjega okrajnega sodišča je stal danes 30letni bivši knjigovez Ivan Magerl, takozvani »kralj mariborskih vlomilcev«, o katerem smo obširno poročali že ob priliki njegove dramatične aretacije v gozdnem skrišališču na obronkih Pohorja za Betnjavo dne 28. julija t. l. Ivan Magerl, ki je bil 7krat predkaznovan, od tega 5krat radi vlovom in tatvin, je letos poleti izvršil v Mariboru in okolici okrog 20 vlovom in vlomilnih poskusov ter pokradel raznega blaga, posebno jestvin, za več ko 10.000 dinarjev. Vse ukradene stvari je znošil v svoje skrišališče, kjer je prebil vse dneve in se na vlomilske pohode napotil le ponoči. Del ukradenega blaga je za smešno nizko ceno prodajal Haurjevi družini, ki ga je potem odajala dalje. Zato so bili poleg Magela na zahtojni klopi tudi 31letni delavec Ivan Haury, njegov 67letni oče Anton in 69letna mati Neža. Sodišče je Magerla, katerega je ex offio branil

odvetnik g. dr. Stanko Štor, obsodilo na 8 let težke ječe in stalno izgubo državljskih pravic. Poleg tega bo Magerl kot splošno nevaren človek obdržan po prestani kazni še nadaljnjih 5 let v priporu. Ivan Haury bo za sodelovanje pri prodaji ukradenega blaga sedel 3 mesece, ravno toliko njegova mati, oče pa 2 meseca, a pogojno na 4 leta.

Obsojen ubijalec

Za Magerlom in Haurjevim je prišel na senat 23-letni ključavničar Marko Borak iz Razvanja, obtožen, da je dne 1. oktobra t. l. pri posestniku Dregariču v Razvanju v nekem prepiru zabodel s kuhinjskim nožem v hrbet posestniškega sina Srečka Puklja, ki je kmalu nato vsled izkrvavitve umrl. Borak se je danes zagovarjal s silobranom, katerega pa ni mogel dokazati. Obsojen je bil na 3 leta težke ječe in na 5 let izgube častnih državljskih pravic. Branil ga je odvetnik g. dr. Makso Šnuderl.

Krvava kronika iz mariborske okolice

Dva dneva v znamenju vina in nožev

Maribor, 23. novembra.

V soboto in včeraj zvečer se je po naših mestnih in podeželskih gostilnah popivalo kakor za stavo. Letošnje vino je tako poceni, da si ga vkljub vsej krizi in pomanjkanju denarja privoščijo lahko marsikdo, ki si ga sicer ne bi mogel. Zato pa je bilo tudi toliko pijanosti, preprirov, preteprov in krvavih pokoljev, kakor že ne zlepa naenkrat.

V bližini Kamnice sta se spopadla 30-letni delavec Josip Marinšek in neki njegov znanec, ki je Marinška podrl na tla, pokleknil mu na prsa in ga nato osuval z nožem. Ves krvav in ranjen na roki in nogi se je Marinšek po napadu privlekel do prve hiše, odkoder so ljudje poklicali mariborske reševalce, ki so ga z avtom prepeljali v bolnišnico.

V Svečini je bila v soboto zvečer še večja krvava bitka med domačimi fanti. Zaradi starih računov in nekega dekleta so se sprli Ciril Kotnik, Karol Stampfer in štirje bratje Šnuderli. Po uvodnem prepiru in pretepu so prišli na vrsto noži in mladi Ciril Kotnik je

moral v nedeljo zjutraj težko ranjen v tukajšnje bolnišnico.

Tretji poboj je bil v Bresternici, kjer so 23-letnega Friga Vabiča zabodli z nožem v glavo. Pri četrtm nastalem v neki gostilni v Studencih, je dobil 20-letni, v Gubčevi ulici stanujoči železniški ključavničar Viljem Reiter vbodljaj v levo stran hrbta. Z enako rano, zadano z nožem v hrbet, je izšel iz boja tudi 34-letni delavec Hinko Herinek v Račah, dočim so 33-letnega kovača Alojzija Klampferja iz Bistrice pri Limbušu za spremembo obstrelili. V bolnišnico so ga pripeljali z dvema ranama, eno na glavi, drugo na vratu.

Ako se bo to tako nadaljevalo, potem bosta morali biti reševalna postaja in bolnišnica rezervirani samo za ranjence iz fantovskih pobojev in pokoljev. Treba bi zato bilo nastopiti najenergičnejše proti temu divjaštvu, ki je škandalozno sramotno za sedanji čas. Morda bi pa bilo vendar umestno, da bi se tudi pri nas prepovedalo nošenje večjih žepnih nožev, kakor v Italiji in ponekod drugod? Proti tej sramoti so oblasti dolžne ukreniti najstrožje.

Trbovlje

Kako je postal dnevnik »Jugoslovan« med prebivalstvom naše doline priljubljen, najbolje priča dejstvo, da so poslali v nedeljo v Trbovlje rekordno število izvodov — blizu 400. Tako v kolportaji, kakor tudi trafikah je bil ves prodan. Pri tem pa je treba še pomisliti, da na ročene ali kupljene izvode čitajo 3, 4 ali 5 še več skupaj, ker si le redkokateri delavec v današnji težki krizi more list nabaviti sam. Tako gre »Jugoslovan« torej iz rok v roke, kajti zaradi zanimive vsebine in poročanja v vseh važnih dogodkih v rudarskih revirjih in v drugih krajih ga vsakdo, prav posebno pa še delovno ljudstvo, prav rado čita.

Nedeljske nogometne tekme. Nedeljski dan je potekel pri nas v znamenju nogometnih tekem. Kljub občutnemu mrazu se naši agilni nogometaši še enkrat merili svoje moči, preden opuste nogometni sport čez zimo. Ze dopoldne ob 10. uri sta nastopila na igrišču SK Trbovlje rezervna SK Amaterja in kombinirano moštvo SK Dobrne. Ta tekma je končala z rezultatom 2 : 7 za SK Amaterja, ki je kazal veliko premoč, v kateri se je izgubil napad Dobrne. V prvem polčasu je SK Dobrna sicer dobro držal 1 : 0 dočim je v drugem polčasu povsem popustil. — Pri popoldanskem tekmo-

nju sta se prva spoprijela oba nevarna tekme-ca SK Amater in SK Hrastnik. Priznati se mora, da je SK Hrastnik prvovrsten klub, ki je trd oreh trboveljskim nogometašem. Zlavoiti, borbenosti in gladkemu tempu svojega moštva se ima SK Amater zahvaliti, da je SK Hrastnik v drugem polčasu v razmerju 1 : 0 podlegel. — Ob 15. uri sta nastopila SK Trbovlje in SK Retlje. Znana je borbenost Retja, ki se je tokrat še prav posebno izkazala, kajti klub je vzdržal oster tempo do kraja igre. SK Retlje goji namreč praktično igro nizkih, kratkih pasov z naglimi prodori kril. Pri moštvu SK Trbovlje se pojavljajo nove, sveže, dokaj talentirane moči. — Rezultat zadnje tekme je izkazal 3 : 2 za SK Trbovlje. — V splošnem je rezultat stvaren, sodnik v glavnem dober, občinstvo disciplinirano. Pri obeh tekmah se je pa opazilo, da je igrišče preozko, ker so morali večkrat po žogu v Trboveljsčico.

Dobrodelna akademija Rdečega križa v Trbovljah. Krajevni odbor Rdečega križa v Trbovljah pfitedi 5. januarja 1932 v Sokolskem domu dobrodelno akademijo, na kateri bo nastopila vojaška godba pod osebnim vodstvom višjega kapelnika gospoda dr. Čerina iz Ljubljane. Vojaška godba bo izvajala tudi umetniške točke programa. Po akademiji ples in prosta zabava. Opozarjamo na to dobrodelno akade-

mijo že danes društva in posameznike. Čisti donos je namenjen v dobrodelne namene. Ze sedaj prosimo vsa trboveljska društva, da opustijo ta dan svoje prireditve.

Kranj

Sokolski moški zbor ima danes ob pol 9. uri zvečer pevsko vajo, obvezno tudi za brate pevce, ki sicer niso člani zbora. Posebne okrožnice ne bo. Vaja za ženski zbor danes odpade. Zdravo!

Potreba nove šole v Vuhredu

Ze nekaj let se opaža nujna potreba zidanja nove šole v Vuhredu. Vendar se o tem vprašanju, ki je za nas najaktualnejše, še ni končno-veljavno sklepalo; četudi uvidevali vsi odločilni krogi vsak dan bolj, da se bo rešilo to vprašanje dobro le na ta način, da se bo zgradilo prepotrebno šolsko poslopje.

Sedanja šola stoji že okoli 150 let. Samo po sebi se razume, da ne ustreza stavba glavnim potrebam in higijskim zahtevam šole, še manj pa kot stanovanje za učiteljsvo.

Pred leti je bil radi naraščajočega števila šoloobveznih otrok dovoljen in otvorjen še tretji razred. Ker ni bilo nikjer prostora za tretji razred, se je porabila soba šolskega upravitelja oziroma učitelja za razred, tako da sedaj ni zanj potrebnega stanovanja, kakor tudi ne za ostalo učiteljsvo. Pa tudi šolske sobe so premajhne za številčno močne razrede.

Kako skrbje naši sosedje za šolo, samo en primer: Na Kozjaku v bližini meje je samotnen kraj Mlake, kjer so nedolgo tega postavili lepo, moderno šolsko poslopje za reci in piši okoli 15 otrok. Mislimo in smo trdno prepričani, da tudi tostran Kozjaka ne smemo zaostati, kajti zavedati se moramo: kar damo za šolo ni izgubljen denar, ampak se stotero obrestuje na naših otrocih.

Krajevni šolski odbor v Vuhredu je že večkrat našel to vprašanje ter si je pred leti ustanovil tudi že gradbeni fond. Kakor slišimo, se bo to ne samo za Vuhred, ampak tudi za mejo važno vprašanje kmalu načelo in se končno rešilo v zadovoljnost vseh prizadetih.

Hrastniško pismo

Hrastnik, 21. novembra.

Kriza nikakor noče pojenjati ne pri rudarjih ne pri steklarjih. Rudnik in steklarna še vedno obratujeta omejeno. Delavstvo s strahom pričakuje zime, posebno je težko onim, ki ne morejo s primerno obleko in obutvijo oskrbeti šoloobveznih otrok. Kakor čujemo, je steklarska tovarna odpustila nekaj tujcev. Pripominjamo, da imamo dovolj strokovno izobraženih ljudi doma, samo želimo, da podjetje tudi domače moči plača tako, kakor plačuje tujce, ki pa k nam niso prinesli nič novega. Nekaj steklarjev se je doselilo v našo dolino iz Sv. Križa pri Rogški Slatini, ker tamošnja tovarna že dalj časa ne obratuje, in kakor kaže, bo delo v tej tovarni še nekaj časa počivalo.

Riklino most, po katerem teče rudniška normalna vodovodna železnica, popravljajo. Most je že star in bo po tem popravilu zdržal še ogromno breme premoaga, katerega bodo v teku desetletij izvozili iz doline. Mnogo se je govorilo pri nas o nemški šoli. Še večje in važnejše vprašanje pa so zastavili starši šoloobveznih otrok, kateri želijo, da se pouk uredi tako, da ne bodo otroci v zimskem času prihajali v temi domov. Res je, da je to vprašanje težko rešiti zaradi pomanjkanja prostora, ali kljub temu upamo, da se bo tudi to vprašanje zadovoljivo rešilo. Ali bi se našel kakšen zasebnik, ki bi bil pripravljen vsaj čez zimo odstopiti primeren prostor za učilnico?

Vlomi v kamniški okolici se nadaljujejo

Kamnik, 22. novembra.

Naši orožniki kljub marljivemu vsestranskemu poizvedovanju niso mogli odkriti najmanjšega sledu za vlomilce, ki so v začetku preteklega tedna vlomili na treh krajih v kamniški okolici. Vlomilce so, kakor znano, povsod preganali, da niso mogli odnesti ničesar s seboj. Glede na preprečeni vlom v trgovino g. Šavsca v Maistrovi ulici v Kamniku lahko po vsej pravici trdimo, da vlomilcev ne smemo iskati v Kamniku, ampak nekje med Duplico in Homcem. To potrjuje tudi dejstvo, da so vlomilce pol ure po vlovu opazili pred Duplico.

Ker zadnje dni v preteklem tednu ni bilo čuti o nobenem novem vlovu, se je že zdela, da so neznani vlomilci po treh ponesrečenih vlovih opustili nadaljne poizkuse. Danes dopoldne pa se je zopet raznesla po mestu novica, da je bilo v noči od sobote na nedeljo vlomljeno v pisarno tovarne upoznjene gohištva Remec in Comp. na Duplici pri Kamniku.

Tovarna Remec & Comp. ima svojo pisarno razsvetljeno vso noč, da bi nočni čuvaj lahko takoj opazil kakšne neželube goste, če bi hoteli v ponočnem času obiskati pisarno. Toda prvo vnoč vlomilci se niso ustrašili niti nočnega čuvaja niti električne luči. Vdrli so v pisarno pri stranskih vratih, kjer so z močnim nožem ali dletom izrezali podboje v ključavnic. Vlomilci so preobrnilo celo pisarno in odnesli, kar jim je na hitro prišlo pod roke. Železne blagajne v kotu, ki jih je brez dvoma zelo malka, se niso lotili, ker morda niso imeli potrebnega orodja, ali pa so se bali, da bi jih kdo ne presenetil pri njihovem nečednem poslu, ako bi se dalj časa mudili v močno razsvetljeni pisarni. Odnesli so s seboj 2500 Din vredni pisalni stroj Remington starejše vrste, zimski jopič obratovodje in jopico uradnice. Pobrali so tudi več štampiljk, med njimi štampiliko Gradbene zadruge.

Tovarna in oba uslužbenca trpijo okrog 5000 Din škode. Vlomilci, o katerih po vsej pravici sodijo, da sta bila ona dva, ki sta izvršila vlom pri g. Šavsca v Kamniku, zaenkrat niso zapustili za seboj nobenega sledu, vendar upamo, da bodo kmalu prišli v roke pravici.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Vinska kupčija

Situacija na tržiščih z vinom je še vedno nerazčistena. Veletrgovina je hudo rezervirana; z nakupi namerava pričeti šele, ko bodo vina godna za transport in potrošnjo. Za sedaj si trgovina po večini pomaga še s starimi zalogami, dasi je bilo direktnih kupčij že precej sklenjenih. Zanimanje za vinski pridelek vlada v vseh državah, vendar izgleda, da bi se zaključki mogli vršiti samo na nizki bazi cene.

One države, ki so bile po sedanji gospodarski krizi najmanj prizadete, ne kažejo posebnega zanimanja. V prvi vrsti velja to okolnost za Francijo. Tudi Švica, ki običajno uvažava do 1 milijona hektolitrov vina, ne kaže letos posebne kupčijske živahnosti. Trgovci se predvsem pritožujejo nad pojemanjem konsumenta, ki kaže padajočo tendenco baš v industrijskih centrih. Znatno manjše je zanimanje za asortimente, medtem ko se zanimanje za nižje vrste še prilično vzdržuje.

Poročila o letošnji proizvodnji v Franciji bodo gotova šele koncem t. m. Privatne cennitve ugotavljajo za nekaj milijonov hektolitrov večji donos, kakor l. l. Stare zaloge so se cenile meseca oktobra na ca 10 milijonov hl. Vina južnih in jugozapadnih francoskih vinorodnih krajev bodo letos izredno dobre kakovosti. Lanski pridelek je bil v teh krajih zelo slab. Zelo slaba vina pa je letos producirala centralna Francija. Vina bodo radi vremenskih neprilic kislila, nizke gradacije in slabega okusa. Ta vina bodo popravili z rezanjem z južnimi pridelki in uvozom iz Alžirja. Cene so v Franciji izredno nazadovale. Povprečno se plačujejo po 8—9 frankov za stopinjo in hektoliter. Najbolje kotirajo še alžirski pridelki.

Italija bo letos imela za 15—20% manjši pridelek od lanskega leta. Cene so izredno nizke. Posebno velja to za severne vinorodne kraje. Kupčija se še ni razvila. V Siciliji so cene že nekoliko ustaljene radi zgodnje trgatve v letošnjem letu. Plačuje se vino po Lit 3.50 do 4.— za stopinjo in hl, in to za vina, ki kažejo najmanj 13 stopinj alkohola. Za močnejša vina se plačujejo nekoliko višje cene. V Apuliji znaša cena 5 do 5.50 lire za stopinjo in hl. — Trenutno se Italija pogaja s Francijo za izvoz vina na podlagi kontingentiranja.

V Španiji so tržišča mirna. Cene se sučejo po 2.10 do 2.30 pezeta za stopinjo in hl. S Francijo se je Španija pogodila za precejšen kontingent uvoza. Kontingent pa je omejen le na zelo kratek rok, zato je tudi malo verjetno, da bi se Španija mogla uveljaviti na francoskem trgu.

Na Madjarskem se je situacija nekoliko izboljšala. Namizna vina se prodajajo po 10 pengov za stopinjo in hl. Asortimenti imajo boljše cene. Povpraševanja iz inozemstva so malenkostna. Tudi Švica, ki se je do sedaj vedno zanimala za madjarska vina, je letos izostala. Država se resno ukvarja z načrtom, da nabavi 600.000 do 700.000 hl vina v svrhu destilacije. Vendar izgleda, da radi težkega stanja državnih financ ne pride do tega.

V Avstriji so cene prilično uvrščene. Prometne živahnosti pa še ni. Trgovina se brani visokih cen in čaka na ugodnejšo konjunkturo. Srednje vrste se plačujejo po 40 do 50 šilingov, boljše vrste po 50 do 60, specijalna vina po 80 do 100 šilingov za hl.

Na Češkoslovaškem so se cene izboljšale za ca 30%. Bolje vrste se plačujejo po 200 Kč, nižje vrste po 140 do 150 Kč za hl.

Borzna poročila

dne 23. novembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 23. novembra. Amsterdam 2267.18 do 2274.02, Bruselj 783.74 do 786.10, Curih 1098.45—1101.75, London 207.19—214.69, New York 5639.14—5656.14, Pariz 221.28—221.94, Praga 167.51—168.01, Trst 288.52—294.52.

Zagreb, 23. novembra. Amsterdam 2267.18 do 2274.02, Bruselj 783.74—786.10, London 207.19—214.69, Milan 288.52—294.52, New York kabel 5661.14—5678.14, New York ček 5639.14 do 5656.14, Pariz 221.28—221.94, Praga 167.51 do 168.01, Zürich 1098.15—1101.75.

Curih, 23. novembra. Beograd 9.05, Pariz 20.16, London 19.05, New York 516.12, Bruselj 71.35, Milan 26.48, Madrid 43.75, Amsterdam 206.55, Berlin 122.10, Dunaj ne notira, Stockholm 103, Oslo 103.50, Kopenhagen 103.50, Sofija 3.74, Praga 15.28, Varšava 57.28, Budimpešta 90.025.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 23. novembra. 7% Bler 59, 8% Bler 68, Stavbna 40, Ruše 125.

Zagreb, 23. novembra. 7% inv. pos. 63 do 66, vojna škoda ar. 275—278 (275—277), kasa 275—278, dec. 275 d., 4% agr. obv. 30—32, 7% Bler ar. 56—58, kasa 56—57 (56), 8% Bler ar. in kasa 63—66, 7% pos. hipot. banke 61 d., 6% begl. obv. 43.50—44.50.

Beograd, 23. novembra. Amsterdam 2271.18 do 2274.02, Berlin 1348.50—1375.50, Bruselj 783.14—786.10, Curih 1098.45—1101.75, London 210.79—214.69, Milan 288.52—294.32, Pariz 221.14—221.54, Praga 167.51—168.01.

Dunaj, 23. novembra. Bankverein 12.70, Dunav-Sava-Adria 13.75, Prioritete 96.25, Trbovlje 27.50.

Žitna tržišča

Novi Sad, 23. novembra. Pšenica: gornjebač, 80 kg 1% 255. — Vse ostalo je neizpremenjeno. — Promet: 47 vagonov. Tedenca: neizpremenjena.

Budimpešta, 23. novembra. Tendencia: čvrsta. Promet: živahen. — Pšenica: dec. 12.03 do

12.25 (12.25—12.27), marc 12.85—13.15 (13.15 do 13.17). — Rž: dec. 12.80—13 (12.80—12.85), marc 14.03—14.20 (14.05—14.10). — Koruza: maj 14.57—15.02 (14.98—15).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencia še vedno slaba, brez prometa.

TVRKA JAKOB FLIGL DEDICI

Kleparstvo in vodovodna instalacija

Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5

Telefon 33-53 — Rimska cesta 2

se priporoča c. občinstvu

za popravila kopalnih peči, izdelavo kopalnih banj, bakrenih kotličev za štedilnike i. t. d.

Dalje izvršuje vsa v stroko spadajoča popravila solidno in ceno. Najkulantnejša postrežba. Odgovarjajoči material. 2203

Posteljne mreže

izdeluje najceneje samo Alojz Andlovic, Komenskega ulica 34 (nasproti šole na Ledini). Sprejemajo se popravila. 2389

Razprodaja.

V petek, 7. novembra 1931. ob devetih razprodaja lesenih zabojčkov in steklenic raznih velik. v Mariboru, Vrbanova ulica 33, v Banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji. Blago si lahko vsakdo prej ogleda. 2404

Bukova drva
trboveljski premog
pri tt.
„KURIVO“
LJUBLJANA
Dunajska cesta 33
(na Balkanu)
Telefon št. 34 34

Stavbne

nasvete

daje tehnični biro
„Tehna“, Ljubljana,
Mestni trg 25-I. 507

Makulturni papir

se poceni prodaja

Na razpolago večja količina

Naslov nove uprava Jugoslovana

Nogavice, roka-
vice, volna in
bombaž

najceneje in v veliki
izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

SOKOLSKA ŽUPA KRANJ javlja svojim bratom in sestram, da je njen bivši starešina, brat

Janko Sajovic

dne 23. novembra 1931 preminul.

Dragemu bratu, neumornemu in požrtvovalnemu sokolskemu delavcu večna slava in poslednji bratski

Zdravo!

V Kranju, dne 23. novembra 1931.

Uprava
Sokolske župe KRANJ

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Kranju javlja tem potom, da ga je zapustil za vedno njegov dolgoletni in častni načelnik tovariš

Janko Sajovic

odlikovan z redom Jugoslovanske krone IV. st., redovi sv. Save III., IV. in V. st. in z zlato kolajno za državljanske zasluge.

Blagopokojni tovariš si je pridobil velike in neprecenljive zasluge za naše društvo.

Pogreb bo v sredo, dne 25. novembra ob pol 4. uri pop. iz hiše žalosti.

Vzornega in požrtvovalnega tovariša ohranimo v trajnem spominu.

V Kranju, dne 23. novembra 1931.

Načelstvo prostovoljnega gasilnega
in reševalnega društva v Kranju.

Vsemu sokolskemu članstvu javljamo pretužno vest, da je naš dragi brat

Janko Sajovic

član društvene uprave, odlikovan z redom Jugoslovanske krone IV. st., sv. Save III., IV. in V. stopnje in z zlato kolajno za državljanske zasluge, danes ob 18. uri umrl.

Zapustil je naše vrste iskreno ljubljani brat, ki je ustanovil društvo, bil dolgoletni in večkratni starešina, prednjak in načelnik ter si pridobil za Sokolstvo vobče odličnih zaslug.

Nepozabnemu bratu: Slava in pokoj!

Pokojnega brata spremimo k večnemu počitku v sredo, dne 25. t. m. ob pol 16. uri.

V Kranju, dne 23. novembra 1931.

Sokolsko društvo KRANJ.

Gasilska župa kranjska v Kranju javlja tužno vest, da je danes preminul njen ustanovitelj in prvi dolgoletni načelnik tovariš

Janko Sajovic

imejitelj reda Jugoslov. krone IV. st., redov sv. Save III., IV. in V. st. ter zlato kolajno za državljanske zasluge.

Predragega pokojnika, ki so ga dičile vse vrline pravega gasilca in ki je vse svoje življenje posvetil mnogo dela in truda gasilski ideji, bomo ohranili v najčastnejšem in trajnem spominu. Pogreb blagopokojnika bode v sredo, dne 25. novembra ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti.

V Kranju, dne 23. novembra 1931.

Načelstvo kranjske gasilske župe
v Kranju.

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer
Torek, 24. novembra: Vest. Red D.
Sreda, 25. novembra: Kralj na Betajnovi.
Red C.
Četrtek, 26. novembra: Takšna je prava. Red A.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.
Torek, 24. novembra: Laterna. Red B.
Sreda, 25. novembra: Košana. Red E.
Četrtek, 26. novembra: Leteči Holandec. Red D.

»Židovka«

V soboto smo slišali v operi »Židovka« z Gungjenčevu v naslovni vlogi. Reha je njena imenitna vloga, pri kateri nam je umetnica zopet pokazala vse svoje vrline. Prav dobro so se odrezali vsi, ki so v »Židovki« nastopili že lani: Ribičeva, Janko i. dr. Novi so bili Ivič, Banovec in Rumpel. Ivič mi je ugaljal še bolj kot v Aidi, se je sijajno razpel in tudi njegova igra je bila dobra. Banovec je pridobil na živahnosti in na moškosti nastopa, poje manj z rezervo kot prej in je dosegel vrhunec v II. dejanju, zlasti v visinah. Rumpel je vlogo kardinala podal dostojanstveno in je prav dobro pel. Predstava je bila ena najboljših v sezoni, vodil jo je ravnatelj Polić. Edino preglasen sifler pred Ivičevimi vstopi je molil. Obisk je bil dober. — Slavko Osterc.

Premijera znane Raymundove drame »Zapravljenec« bo v soboto 28. t. m. v naši dram. Za letošnjo premijero je preskrbelo uprava docela nov prevod, ki ga je napravil pisatelj Albrecht, nova pa je tudi režija ter inscenacija in zasedba. Ravno tako se je popolnoma na novo instrumentirala tudi znana glasba, ki je napisana za »Zapravljenca«. Letošnji »Zapravljenec« se bo vprizoril v režiji Cirila Debeveca.

Nova Leharjeva opereta. Koncem tedna bo v ljubljanski operi premijera Leharjeve operete »Dežela smehljaja«. Leharjeva glasba ima vedno velik uspeh in to velja tudi za to eno zadnjih njegovih del »Dežela smehljaja«. Lehar je napisal to opereto v glavnem za svojega prijatelja, znanega »odličnega« pevca Riharda Tauberja. Delo je precejšnje glasbene vrednosti in ni pisano docela operetno, temveč ima marsikatero značilnosti opere, tako da je nekako v sredi med opero in opereto. Premijera bo izven.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.

Torek, 24. novembra: »Ptičar«. Ab. A.

Naslednja dramska premijera v mariborskem gledališču bo v kratkem. Upriporila se bo Gogoljeva groteskna komedija »Ženitev«, ki spada med najboljša Gogoljeva dela ter so jo tudi ponovno Hudožestveniki imeli na svojih turnejah na sporedu. Glavna odlika tega dela je sijajna karakterizacija nastopajočih oseb in zabavna, mestoma jedko satirična vsebina. »Ženitev«, ki je na mariborskem odru že svojčas dosegla popoln uspeh, pripravlja H. Tomašič. Prva ponovitev Zellerjeve operete »Ptičar«, ki je pri sobotni premijeri napolnila gledališče do poslednjega kotička in jo je občinstvo sprejelo z velikim odobravanjem, bo v torek 24. t. m.

Radio

Ljubljana, torek, 24. novembra. 11.30 Solška ura: Lovec — prijatelj prirode. (Vl. Kapus). 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroški kotiček (Radio-fetka). 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. 19.30 Dr. Fr. Veber: Etika in sociologija evangelijev. 20.00 Prof. André: Uvod v radiotehniko. 20.30 Mozart: Carobna piščal ples. z Dunaja. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, torek, 24. novembra. 11.00 Radio orkester. 12.00 Zvonjenje. 12.05 Plošče. 16.00 Plošče. 17.00 Vokalni koncert gđe. P. Batranjac. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.50 Plošče.

Zagreb, torek, 24. novembra. 12.30 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Komorna glasba. 21.30 Operetni večer. 22.30 Poročila in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Praga, torek, 24. novembra. 11.00 Plošče. 12.15 Plošče. 12.35 Bratislava. 14.10 Plošče. 17.35 Mladinska ura. 17.55 Plošče. 19.00 Prenos iz narodnega gledališča. 22.20 Lahka glasba.

Ljubljana, sreda, 25. novembra. Opoldanski program odpade. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 A. Stele: Deško vzgojevališče v Ponovičah. 19.00 Dr. Nik. Preobraženski: Ruščina. 19.30 Literarna ura: Bogomir Magajna. 20.00 Dr. A. Dolinar Glasbeno predavanje. 20.30 Večer mladih pevcev: I. Samospevi Lado Hribarja. II. Samospevi Anice Kristanove. III. Samospevi Drago Burgerja. 21.30 Harmonika-solo, igra gosp. Kovač. 22.00 Čas in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sreda, 25. novembra. 10.00 Solški radio. 10.45 Plošče. 12.00 Zvonjenje. 12.05 Radio orkester. 16.00 Narodne pesmi. 17.00 Plošče. 18.00 Popoldanski koncert. 20.00 Ciganska glasba. 20.30 Slovanska glasba. 21.10 Arije in dvopevi gg. Vladimira Popovića in Zarka Cvejića. 21.50 Poročila in sport. 22.10 Več. koncert radio orkestra.

Zagreb, sreda, 25. novembra. 12.30 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Plesna glasba. 19.45 Glasbeno predavanje. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Poljudni koncert. 21.50 Poročila in vreme. 22.00 Prenos iz kina.

Praga, sreda, 25. novembra. 11.00 Plošče. 12.35 Brno. 14.10 Brno. 15.00 Bratislava. 17.10 Marionetno gledališče. 19.05 Plošče. 19.20 Prenos iz studija. 20.10 Večerni koncert kvinteta. 22.15 Poljudna glasba.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

K V. No. 1154/12. 3265—3—1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem gradnje gospodarskega poslopja obče državne bolnice v Ljubljani

I. javno pisarno ponudbeno licitacijo na dan 18. decembra 1931. ob 11. uri dopol. v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 22.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobitja.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 19. novembra 1931.

VI. No. 27.366/1. 3256

Izpremembra v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Kačar Ivan, zdravnik v Ljubljani je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 14. novembra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg III 291/30—5. 3253

Oklic.

Tožeča stranka Kmet Ignac, posestnik, Govej Potok, p. Hrastnik, je vložila proti toženi stranki Kapelar Franc, rudar, sedaj neznanega bivališča, radi Din 16.600/16 s prip. k opr. št. Cg III 291/30—1 tožbo. Narok za ustno razpravo se je določil na 23. decembra 1931 dopol. ob devetih pred tem sodiščem v izbi št. 2.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja kuratorjem na čin dr. Karlovšek Josip, odvetnik v Celju, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III.,
dne 14. novembra 1931.

C 810/31. 3259

Oklic.

Tožeča stranka Vujec Jožef, pos., Sodišinci 7, je vložila proti toženi stranki Vujec Alojziji por. Hirschman in Jožefi por. Ožvald, vsi neznanega bivališča, radi dviga solastnine nepremičnin k opr. št. C 810/31 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 31. decembra 1931 ob enajstih pred tem sodiščem v izbi št. 23.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. dr. Fleck Friderik, odvetnik v Murski Soboti, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, odd. II.,
dne 11. novembra 1931.

E 943/31—2. 3257

Oklic.

Horvat Josipu in Ani roj. Ritlop, pos. v Gaberju, je vročiti v izvršilni zadevi Nemšič Ignaca in Regine roj. Grunfeld, pos. v Dolnji Lendavi, sklep z dne 10. septembra 1931, E 943/31—1, s katerim se je dovolila prisilna osnovna zastavna pravica na zavezančevih nepremičninah vl. št. 156, 179, 228, 121, 161, 174, 212, 654 in 215 k. o. Nedelica.

Ker je bivališče zavezane stranke Horvat Josipa in Ane neznan, se ji postavlja za skrbnika Ritlop Stefan, pos. v Nedelici.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II.,
dne 17. novembra 1931.

E 970/31—5. 3261

Dražbeni oklic.

Dne 11. decembra 1931 ob pol-desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: hiše na Unišnem s pašnikom, zemljiška knjiga Marno, vl. št. 38.

Cenilna vrednost: Din 7444—; vrednost pritlikline: Din 50—; najmanjši ponudek: Din 4963—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri draž-

benem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Laškem,
dne 2. novembra 1931.

E 967/31—7. 3262

Dražbeni oklic.

Dne 18. decembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: hiša z vrtom v Račici št. 38, zemljiška knjiga Loka pri Zidanem mostu, vl. št. 226.

Cenilna vrednost: Din 16.138—; vrednost pritlikline: Din 18—; najmanjši ponudek: Din 10.758-66.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Laškem,
dne 10. novembra 1931.

E 450/31—11. 3263

Dražbeni oklic.

Dne 14. januarja 1932 ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Mrčnasela, vl. št. 30.

Cenilna vrednost: Din 18.115/70 po odbitku vrednosti preživitnih pravic v znesku Din 6000—, čista vrednost torej Din 12.115/70; vrednost pritlikline: Din 2250—; najmanjši ponudek: Din 8078—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem,
dne 12. novembra 1931.

E 134/31—29. 3258

Dražbeni oklic.

Dne 22. januarja 1932 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Česnjevk, vl. št. 175.

Cenilna vrednost: 69.732— Din; vrednost pritlikline: 631— Din; najmanjši ponudek: 34.866— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Trebnjem,
dne 19. novembra 1931.

Kps 245/31—7. 3249

Razglas.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. III., je s sodbo z dne 3. septembra 1931, opr. št. Kps 245/31—6, po § 55 k. z. prepovedalo Polajnarju Andreju, rojenemu 29. novembra 1883 v Predvoru, tja pristojnemu, oženemu, zidarju v Predvoru št. 29, zahajati v krčmo za dobo 1 leta.

Prepoved stopi v veljavo dne 1. decembra 1931 in traja do dne 30. novembra 1932.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. III.,
dne 18. novembra 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme: 1298. Sedež: Glince.

Dan vpisa: 16. novembra 1931.
Besedilo: Košenina Franc, družba z o. z. Obratni predmet: izvrševanje kleparske obrti in izvrševanje vseh za instalacijo vodovodov in centralne kurjave potrebnih del ter nabava, predelava in prodaja vseh za to potrebnih predmetov.

Družbena pogodba z dne 10. novembra 1931.

Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Višina osnovne glavnice: 10.000 Din.

Na to vplačani zneski v gotovini: 10.000 dinarjev.

Poslovodje: Košenina Franc, kleparski mojster na Glincah, Tržaška cesta 49, in Gantar Anton, instalacijski mojster v Ljubljani, Krakovski nasip 12.

Pravico zastopati družbo in podpisovati firmo, imata oba poslovodji skupno tako, da pod pisano, tiskano ali štemplirano ali na kak drug način odtisnjeno besedilo firme postavi svoja podpisa.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 14. novembra 1931.

Firm 983/31 — Rg C V 24/1.

1299. Sedež: Celje.

Dan vpisa: 11. novembra 1931.
Besedilo: Central garaža Celje.
Obratni predmet: garaža, avtomobilov ter prodaja rezervnih delov, avtomobilov in motornih koles.

Družbena oblika: javna trgovska družba od 10. septembra 1931.

Družabnika: Solman Franc, mehanik v Celju, Smigovec Ivan, mehanik v Celju.

Za namestovanje upravičen: Solman Franc sam.

Besedilo firme podpisuje družabnik Solman Franc sam.

Okrajno kot trgovsko sodišče Celje, odd. I.,
dne 11. novembra 1931.

Firm. 546/31 — Rg A I 136/2.

Konkurzni razglasi

S 17/31—2. 3260

1300. Konkurni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini zapuščine Cvilak Martina in njegove žene Cvilak Josipine, posestnikov in gostilničarjev v Jarenini.

Konkurzni sodnik: dr. Kovča Franc, sodnik okrajnega sodišča v Mariboru.

Upravnik mase dr. Kumbatovič Filip, odvetnik v Mariboru.

Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba št. 84, dne 3. decembra 1931 ob polenajstih.

Oglasitveni rok do 31. decembra 1931 pri podpisnem sodišču.

Ugotovitveni narok pri imenovanem sodišču dne 11. januarja 1932 ob devetih soba št. 84.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 19. januarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 11.580/II. 3252

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 30. novembra 1931 ob enajstih dopoldne nabavo

30.000 kg visokovrednega portland cementa v papirnatih vrečah.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 19. novembra 1931.

Razglas.

Po določitvi § 37. občinskega reda razglasa občinska uprava, da so proračuni mestne občine ljubljanske ter njenih podjetij za leto 1932. in sicer:

6% nega obligacijskega posojila iz leta 1927.,

6% nega ljubljanskega gradbenega in investicijskega posojila iz leta 1928.,

zaklada meščanske imovine,

mestne klavnice,

mestnega vodovoda,

mestne elektrarne,

mestne plinarne,

mestnega pogrebnega zavoda,

mestne zastavljavnice,

mestne priprege in ustanovnega zaklada

dogotovljeni in bodo 14 dni t. j. od 24. novembra 1931. do vštete 7. decembra 1931. občanom v mestni posvetovalnici (Mestni trg 2) med uradnimi urami od 8. do 2. na vpogled.

Opazke, ki bi jih občani navedli o proračunu, bo občinska uprava vzela pri pretresovanju proračuna v premislek.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 23. novembra 1931.

Razne objave

3240—3—3

Poziv upnikom.

Podpisana tvrdka je stopila v likvidacijo ter poziva vse upnike, da ji do 31. januarja 1932 prijavijo svoje terjatve.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1931.

»Nova Jugometalija«,

družba z o. z. v likvidaciji v Ljubljani, VII., Zibertova ulica 27.

3264

Objava.

Izgubila sem izpričevalo IV. razreda dekliške meščanske šole pri sestrah Uršulinkah v Ljubljani z dne 28. junija 1924 na ime: Hočevar Majda, rod. z Bleda.

Proglasam ga za neveljavno.

Hočevar Majda, s. r.

Al Jennings:

Pesnik in bandit

Stari Carnot ni maral, da bi ga kdo spominjal njegovega jetništva. Če je kdo napeljal besedo na to, da se nahaja prav za prav v kaznilnici, se je naenkrat razburil ter začel pljuvati in jecati. Vsako nedeljo je prišlo do takšnih preprirov, ki jih je zmirom začel Raidler, da bi malo podražil starega moža.

— Čujte gospod Carnot, tako približno je začel vedno, moj visoko spoštovani prijatelj Bill Porter in jaz predlagava, da osnujemo društvo bivših arestantov, kadar bomo spet zunaj. Zelo radi bi videli, da pristopite tudi vi.

Carnot je precej postal ves rdeč, stiskal zobe in se po svojem stolu nemirno gnetel sem in tja.

— Nikar ne začenjajte spet s tem: Jaz ne maram, da se o teh stvareh sploh govori.

Njegove debele ustne so pri tem brizgale toliko mokrote, da se je človek skoraj potopil.

— Gospod polkovnik, se je tedaj stari obrnil k meni, jaz ne vem, zakaj se zmirom tako pačite in tako plešete.

— Za Boga, Vaša milost, mene niti malo ne veseli, da bi tukaj utonil.

43

In potem se je stvar spet začejala od kraja. Carnot nam je zatrjeval, da bo vsakogar na mestu ustrelil, kdor bi ga kdaj pozneje hotel ogovarjati kot bivšega kaznjence.

In vendar ni mogla biti misel na to sramoto za nikogar tako strašna kakor za Billa Porterja. Mnogokrat smo govorili o tem. Toda on je svoja čustva zmirom skrival za svojimi šaljivkami.

Samo prav poredkem se je za spoznanje odgrnila rahla zavesa. Ko sem mu nekega dne pripovedoval o nezaslišani tragediji »velikega Joa«, indijanca iz Buckove tolpe, sem mislil, da mi bo padel v nezavest. Njegov obraz, ki je bil zmirom miren in na katerem je zmirom ležal izraz neke zaprtosti vase, je naenkrat postal siv in tog. Prvi hip ni ničesar spravil iz sebe. Potem je hotel naenkrat zapeljati razgovor na druge reči. Toda stari Carnot se ni strinjal s tem in tedaj bi bilo skoraj prišlo do čisto resnega razdora med njima.

Joe je nekaj mesecev ležal v bolnici. Nekega večera se je razširila vest, da je umrl. Moj prijatelj, prav tako ropar, ki je v bolnici stražil, je prišel k meni v poštni urad.

— Jennings, stopi z menoj. Rad bi ti nekaj pokazal, mi je skrivnostno zašepetal.

— Kaj pa je?

— Joa so zavili in zvezali, da ga pošljejo v mrtvašnico, pa ni umrl.

— Za božjo voljo! Saj ni mogoče.

— Stopi z menoj, pa boš videl.

Sel sem za njim. Joe je ležal v svoji postelji z zavezanimi nogami in z robcem čez oči.

— Poglej sem, mi je zašepetal ropar.

Vzel je svoj žepni nožiček ter je Indijanca prasinil po stopalu. Koleno se je zgenilo in vse telo je zatrepetalo. Meni je od gnusa prišlo slabo. Skočil sem k Porterju.

— Veliki Joe ni mrtev, sem mu dejal. Ti moraš to povedati mrliškemu ogledniku.

— Saj ti hudiči sami vedo, je siknil Porter. Povedal sem jim. Pa bi nas menda vse skupaj najrajši žive pokopali. Prokleta banda. Ampak enkrat mi bodo še vsi skupaj prišli v roke.

In planil je stran. Jaz sem se vrnil k Indijanci v postelji.

Porter je prišel z zdravnikom, ki je imel nočno službo. Medtem je Joe že odprl oči. Ko je zdravnik vzel njegovo roko, da mu potipa žilo, se je Joe naenkrat vrgel na stran.

— Piti... Vode!

Bilo je, kakor da njegovo strto mrmranje trga tišino okrog nas. Vsi štirje smo se od groze umaknili na ta šepet moža, ki so ga že kot mrtveca zvezali in zavili v mrtvaški prt.

Doktor je sam odgrnil rjuho. Čuvaj je planil po vodo. Jaz sem se vrnil v poštni urad.

Vojne grozote

Velika ameriška časopisna agentura »United Press« je poslala v Mandžurijo svojega posebnega poročevalca, da pogleda in poroča o razmerah na tamkajšnjem bojišču. Ta poročevalec poroča:

»Nedaleč od reke sem naletel na prve žrtve vojne. To so bili pobiti kitajski vojaki; mrtvi so bili komaj 24 ur, pa so njihova trupla bila že zmrznjena. Strašen je bil pogled na trupla vojakov, ki so padli v boju nož na nož. Vsi jarki ob cesti so bili polni razmesarjenih trupel, divji psi pa so jedli človeško meso. Sam sem videl, kako se je 7 psov naenkrat lotilo mrtvega konja, ki so ga obrali tako, da so ostale le še kosti. Kmetje iz okolice pa hodijo okoli mrtvecev in jim preiskujejo žepe in karkoli najdejo v žepih še porabnega, pobere. Tudi kmetom so pobiti konji prišli prav, ker so si narezali prav izdatne kose konjskega mesa za domov.

Govoril sem tudi z nekaterimi Evropejci, ki so klanje opazovali z bližine. Ameriški misijonar Voss iz Princetowna je opazoval iz svojega stanovanja divji beg kitajskih vojakov iz Cicibara. Dve milj južno od Cicibara pa sem naletel na poslopje, kjer se je zbralo približno 50 japonskih vojakov, ki so bili že vsi trdi od mraza. Bili so vsi blatni od nog do glave. Izven poslopja pa so ležali kitajski ranjenci, za katere v hiši ni bilo več prostora. Ti so vsi zapisani smrti...

Male iznajdbe pred 100 leti

Konec Napoleonove dobe ni Evrope le politično pomiril, ampak je v ljudeh tudi znova obudil željo po novih iznajdbah, da bi čimprej nadomestili škodo, ki jo je vsem prizadejala dolga vojna doba. Največ novotarij pa niso iznašli znanstveniki, ampak brihtni obrtniki in rokodelci, ki bi bili radi ustregli želji ljudi po razkošju in udobnosti. Tudi tedanji avstrijski cesar Franc se je zelo zanimal za tehnične novosti in je iznajditelje rad podpiral. Patentov je bilo v tisti dobi toliko podeljenih, kakor ne zlepa prej.

Ze takrat so se ljudje zanimali za nogavice, ki se ne bi raztrgale, in res so izdali leta 1821. patent, po katerem je bilo treba nogavice le pomočiti v neko tekočino, potem pa jih strojiti, da ostanejo »večne«.

Takrat so iznašli tudi topove iz usnja. Neki sedlarski pomočnik pa je iznašel pripravo, ki je omogočila vozniku takoj odpeti konje od voza, če so se konji splašili. Kolar Baymes je izumil voz, ki so ga poganjali potniki sami, praški mehanik Brožek pa je že zdavnaj prej, predno so iznašli lokomotivo, zgradil voz, ki ga je gonila para. Precejšnjo pozornost je vzbujala takrat tudi iznajdba, ki naj bi preprečevala tatvine trupel iz rakev. Za popotnike pa je bila važna iznajdba papirja, kamor so lahko pisali z vodo, ženske so pa močno kupovale papir za barvanje las.

Zgodovinska žirafa

V muzeju francoskega mesteca Rochelle imajo shranjeno prvo žirafa, ki je prišla v Francijo. Žirafa je podaril leta 1826. neki egiptovski paša francoskemu kralju Karolu X. Žival je vzbujala takrat v Parizu veliko pozornost.

Nekaj za moža in nekaj za ženo

Možje ne gledajo radi, da njihove žene kade cigareto za cigareto od ravlega jutra do pozne noči; tudi to jim ni prav, da nosijo žene vedno s seboj dozo za cigarete in da vsa obleka diši oziroma smrdi po tobaku.

Možje nimajo radi, da prihajajo žene vedno prepozno, ker spoznajo v poslednjem trenutku, da se jim nova obleka ne prilega in se morajo vsled tega v poslednjem hipu preoblačiti.

Možje nimajo radi, da žene med moževim pripovedovanjem nenadoma odhite v kuhinjo, ker so tam kaj pozabile.

Možje nimajo radi, če jih žene ne puste v miru, kedar beró svoje časopise ali pa če žene moževe časopise zalagajo, da jih mož ne more najti.

Možje nimajo radi, če ne morejo s svojimi ženami nič drugega govoriti, kakor vedno in vedno le o novih cunjah.

Možje nimajo radi, če žene preostro sodijo o njihovih prijateljih in če ne marajo zaradi moževih prijateljev iti z možem zvečer v družbo.

Žene pa ne marajo mož, ki nič ne drže na

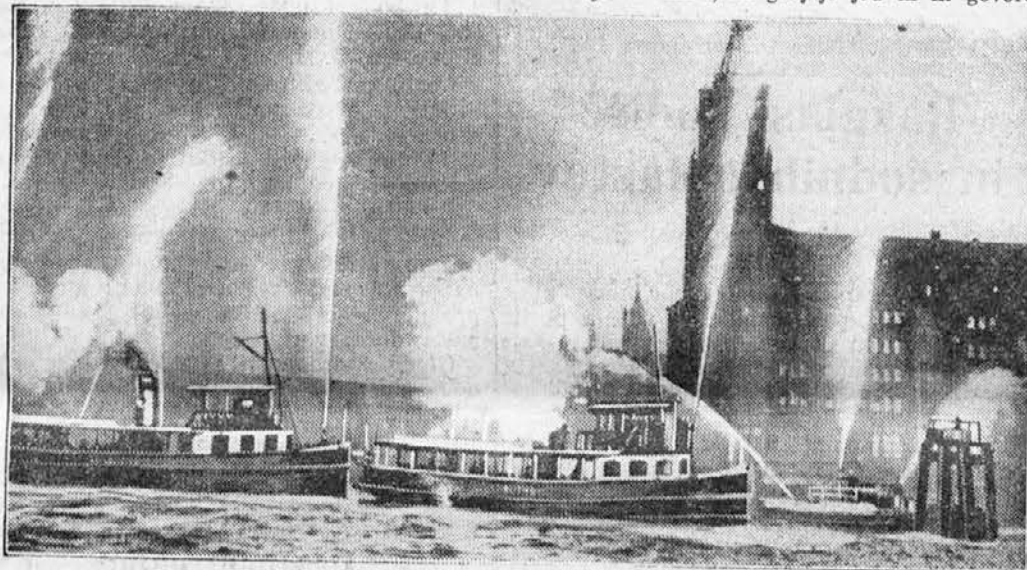
svojo obleko ali pa če mož nalašč noče nositi kravate, ki mu jo je kupila žena.

Žene ne marajo mož, ki kar nočejo opaziti, da ima žena novo obleko, pa tudi takih mož ne, ki ne marajo spremljati žen, kedar gredo kupovat nove klobuke.

Žene ne marajo mož, ki jim očitajo nevednost ali površnost, pa tudi takih ne, ki jih silijo brati kaj resnega. Tudi takih mož ne marajo, ki jih nočejo spremljati v kino; še manj pa marajo za moža, ki grajajo jed in ki govore,

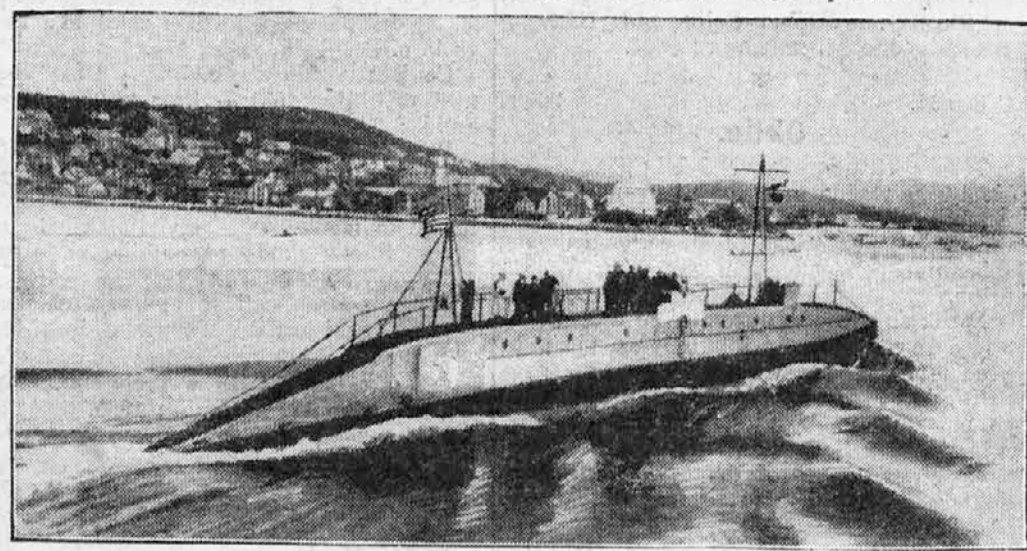
da moderne žene ne znajo več kuhati. Žene jeze taki možje, ki hvalijo svoje sestre.

Može pa, ki se ozirajo za drugimi ženskami in jih hvalijo, kako so lepe, žene naravnost sovražijo.

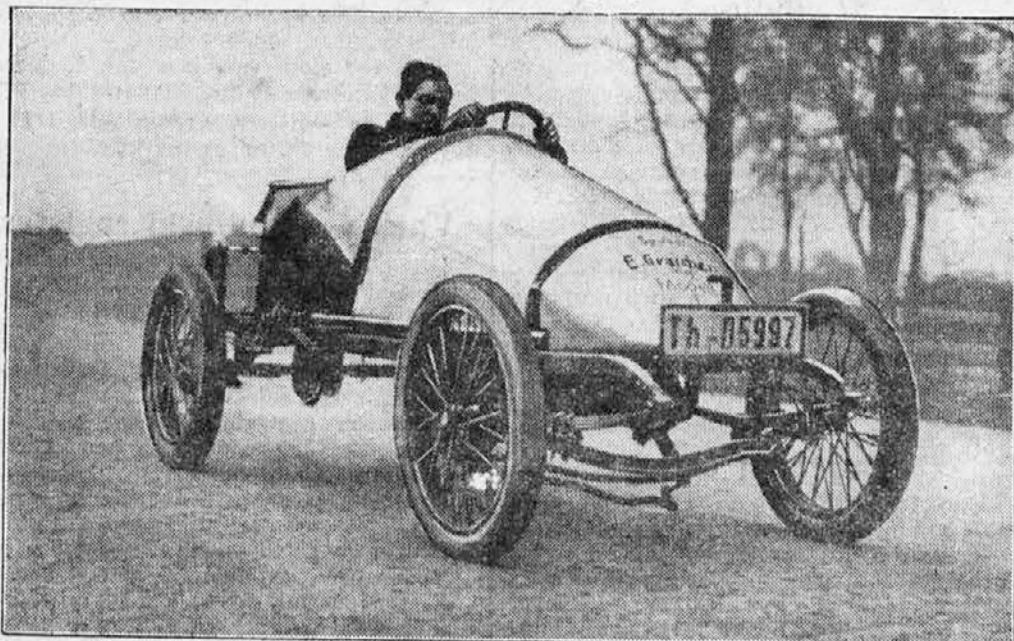
Gasilska parada v Hamburgu

Te dni je priredilo gasilstvo v Hamburgu veliko paradno vajo v pristanišču.

Potopljena podmornica »Nautilus«

Podmornico »Nautilus«, s katero je hotel kapitan Wilkins doseči severni tečaj, so pri norveškem mestu Bergen potopili.

Avtomobil brez motorja

Avtomobil poganjala elektrika in stisnjen zrak.

Lepa navada — petje v adventu

V Nemčiji in v Angliji hodijo ob adventnih nedeljah skupine šolarjev od hiše do hiše in pojejo adventne pesmi.

Zanimivosti iz procesa v Lübecku

Ne zdravniki, ampak sluga secirajo

Proces v Lübecku (zaradi napačne rabe nekega zdravila za jetične otroke v bolnišnici v Lübecku) še traja. Na eni od zadnjih razprav je vzbudila velikansko senzacijo izjava sluga v bolnišnici Wehren-a, da je on seciral mrliča, ne pa zdravniki. Ta izjava pa nasprotuje izjavi zdravnika dr. Wienerja, ki je prisegel, da je on seciral otroška trupla. Navzoči stariši mrtvih otrok so bili pa silno ogorčeni, ko so izvedenci izjavili, da je pri anatomiji vseeno, če ročno delo opravi zdravnik ali pa sluga.

Te razmere dokazujejo, kako strahovito pada čut za odgovornost po vsem svetu.

TELOVADNA AKADEMIJA

Ljubljanskega Sokola

30. XI. — UNION — ob 20. uri

Mnogo ljudi ne ve...

Mnogo ljudi ne ve, da v Rusiji ne sme imeti nobena brzovjaka več kot 25 besed;

da morajo lastniki radio-aparatov na leto plačevati po 3000 dinarjev takse;

da obsega seznam telefonskih naročnikov v Buenos Airesu, ki se pišejo »Gonzales«, celih 5 strani;

da se da iz črk »a, i, m« v vseh spremembah narediti pomembna beseda, seveda v različnih jezikih: aim (angleško), ami (francosko), iam (latinsko), ima (ogrsko), mai (nemško) in mia (italijansko);

da kurijo v Ameriki neko veliko elektrarno samo z žaganjem;

da bodo v Ameriki kmalu jedli višnjeve sladkor, ker je zdravstveni urad dovolil rabo neke nove barve;

da so tudi ribe v nevarnosti in ne samo divjačina, če gozd gori, ker voda — rib ne varuje pred vročino;

da so letalci našli žuželke še v višini 3500 metrov.